

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Wieliczce

Adam Jędrzejczyk

**INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO
W ROKU 2024**

Spis treści:

INFORMACJE OGÓLNE.....	3
ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	4
SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH I ZATRUĆ POKARMOWYCH	5
OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWIENIA, ŻYWNOŚCI, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ.....	13
OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW KOMUNALNYCH	17
OCENA BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO WODY	17
OCENA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	21
OCENA HIGIENICZNYCH WARUNKÓW PRACY W ZAKŁADACH PRACY, CHOROBY ZAWODOWE, NADZÓR NAD PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI I KOSMETYCZNYMI.....	27
OCENA BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	30
ZGŁOSZENIA OBYWATELI WPŁYWAJĄCE DO PSSE W WIELICZCE	33
PROFILAKTYKA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO	34
OCENA KOŃCOWA.....	39
<i>Załącznik nr 1- Wykaz prób żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością</i>	<i>39</i>

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

INFORMACJE OGÓLNE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce wykonuje zadania z zakresu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na terenie powiatu wielickiego. Ustawowe zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizowane były przez komórki merytoryczne Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Wieliczce tj. Higieny żywności i żywienia, Higieny komunalnej, Higieny pracy, Higieny dzieci i młodzieży, Epidemiologii, Oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia, Zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce (PPIS) obejmował nadzorem **3129** obiektów (w 2023 r.- 2937 obiektów). Przeprowadzono **1662** kontroli sanitarnych (w tym **57** wizytacji dotyczących prawidłowej realizacji programów edukacyjnych). W związku ze stwierdzonymi naruszeniami wymagań sanitarnych, wydano **712** decyzji administracyjnych oraz nałożono **86** mandatów karnych. Ponadto przeprowadzono **15** postępowań administracyjnych oraz wydano **15** decyzji administracyjnych dotyczących chorób zawodowych w tym **3** o stwierdzeniu choroby zawodowej. Oceniono **6** dokumentacji projektowych i dokonano **87** odbiorów nowych obiektów. Pobrano **2549** prób do badań laboratoryjnych (w tym 2070 prób kału na nosicielstwo). Przeprowadzono **1168** dochodzeń epidemiologicznych (tab.1).

Tabela 1 Liczba zrealizowanych zadań przez PPIS w Wieliczce w latach 2019-2024.

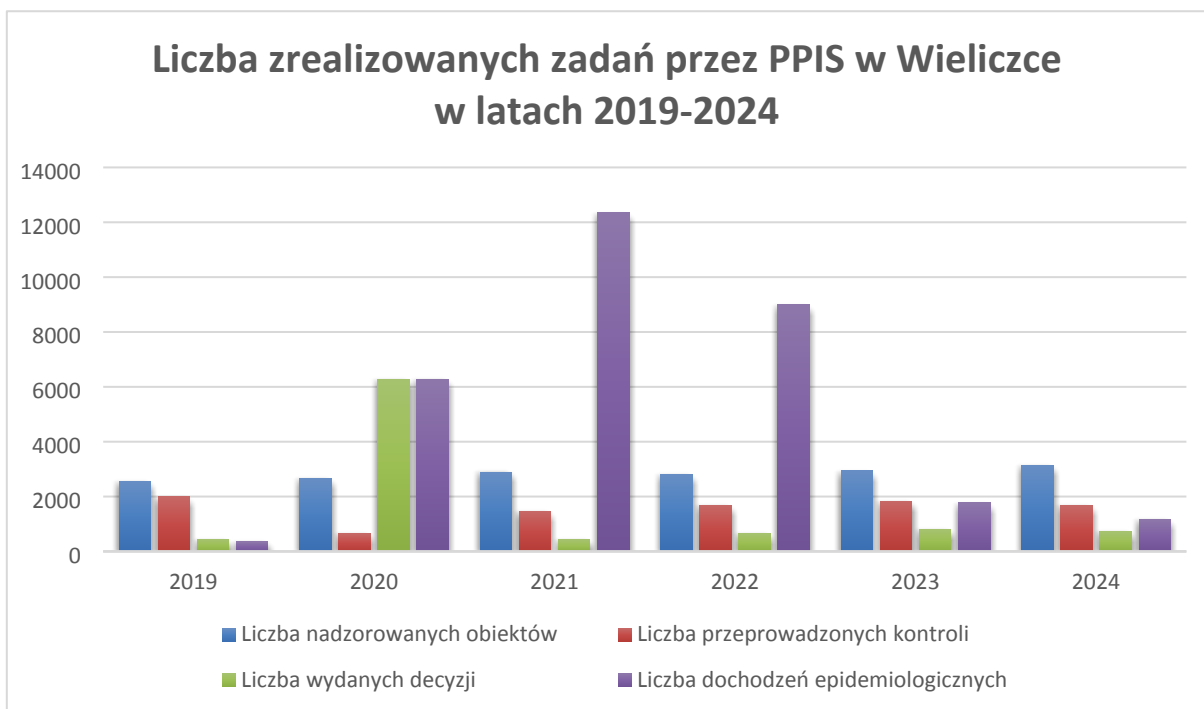
Rodzaj zadań	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba obiektów nadzorowanych	2541	2657	2882	2806	2937	3129
Liczba przeprowadzonych kontroli	1998	649	1473	1688	1824	1662
Liczba wydanych decyzji	451	6276	433	654	791	712
Liczba/ kwota nałożonych mandatów za uchybienia sanitarne	65/11700	30/5750	125/15550	99/22700	120/ 29 150	86/21400
Liczba dochodzeń epidemiologicznych	354	6256	12344	8988	1767	1168
Liczba zgłoszonych chorób zakaźnych	2071*	6256*	22032**	22057**	14271***	5805*
Liczba decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej	5	5	1	1	4	3
Liczba uzgodnień dokumentacji projektowej	32	52	2	3	12	6
Liczba odbiorów obiektów	120	123	139	110	84	87

*Łącznie ze zgłoszeniami potwierdzonych zachorowań na grypę

** Łącznie ze zgłoszeniami podejrzeń zachorowań na grypę

*** Łącznie ze zgłoszeniami podejrzeń zachorowań na grypę w okresie od stycznia do czerwca 2023, od lipca 2023-zmiana sposobu raportowania

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W 2024 r. PPIS w Wieliczce przeprowadził postępowania administracyjne w zakresie:

I. Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko:

1. Uzgodniono **5** zakresów i stopni szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
2. Zaopiniowano **9** projektów studium lub miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (lub ich zmian) na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku (w formie postanowienia).

II. Oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko:

Rozpatrzono **30** wniosków w sprawie wydania opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i określenia zakresu raportu:

- w **29** przypadkach wydano opinię o odstąpieniu od przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- w **1** przypadku wydano opinię o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

III. Uzgodnienia dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

Pozytywnie zaopiniowano **6** dokumentacji projektowych.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

IV. Podmioty lecznicze oraz wykonujące działalność leczniczą:

W 2024 roku wydano **10** opinii dotyczących spełnienia wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą, na podstawie wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402).

V. Dopuszczenia do użytkowania w trybie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane wydano:

1. **34** opinii pozytywnych, dopuszczających do użytkowania
2. **32** pisma o braku sprzeciwu do użytkowania.

VI. Inne sprawy:

1. odbiory obiektów żywieniowo-żywnościowych w trybie art. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej - wydano **11** pozytywnych opinii,
2. odbiory obiektów innych niż żywieniowo-żywnościowe w trybie art. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej - wydano **25** pozytywnych opinii,
3. Wydano **10** pozytywnych decyzji dla żłobka.
4. W trakcie postępowań administracyjnych wydano **2** inne pisma lub postanowienia.

Ponadto przedstawiciel PPIS w Wieliczce przeprowadził **87** kontroli odbiorowych i wydał **87** decyzji płatniczych.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH I ZATRUĆ POKARMOWYCH

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Wieliczce monitoruje sytuację sanitarno-epidemiologiczną powiatu wielickiego poprzez prowadzenie rejestru chorób zakaźnych, przeprowadzanie dochodzeń epidemiologicznych, sprawowanie nadzoru nad realizacją obowiązku szczepień ochronnych oraz kontrolę nad warunkami higieniczno- sanitarnymi podmiotów wykonujących działalność leczniczą na terenie powiatu.

W 2024 r. do PPIS w Wieliczce zgłoszono ogółem 5805 przypadków chorób zakaźnych - hospitalizacji wymagały 562 osoby, odnotowano 4 zgony.

Zarejestrowane zgony wystąpiły z powodu chorób:

- U07-1 COVID-19, wirus zidentyfikowany – 3;
- A41.9 Posocznica, nieokreślona – 1.

**INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO
W ROKU 2024**

Choroby zakaźne w powiecie wielickim

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych została przedstawiona w tabeli poniżej:

Choroby zakaźne w powiecie wielickim w latach 2020-2024

Jednostka chorobowa	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024
COVID 19	5414	11455	8660	1236 (+172 *p.m.)	1137 (+177 *p.m.)
Grypa	8241	10222	11710	10205	1590
Borelioza	38	123	131	201	238
Zapalenie mózgu, opon mózgowych i posocznica	4	12	13	25	25
Pokąsani przez zwierzęta	19	50	84	112	103
Gruźlica	3	11	10	9	8
Ospa wietrzna	223	198	553	811	658
Choroby weneryczne (ogółem)	1	12	13	23	25
Salmonellozy	65	67	37	53	37
Krztusiec	11	1	1	6	204
Legionelloza	0	0	2	4	0

*p.m. – przypadki możliwe (niepotwierdzone testem lub badaniem)

Ponadto wystąpiły przypadki chorób tj. wirusowego zapalenia wątroby typ C - 5, wirusowego zapalenia wątroby typ B - 1

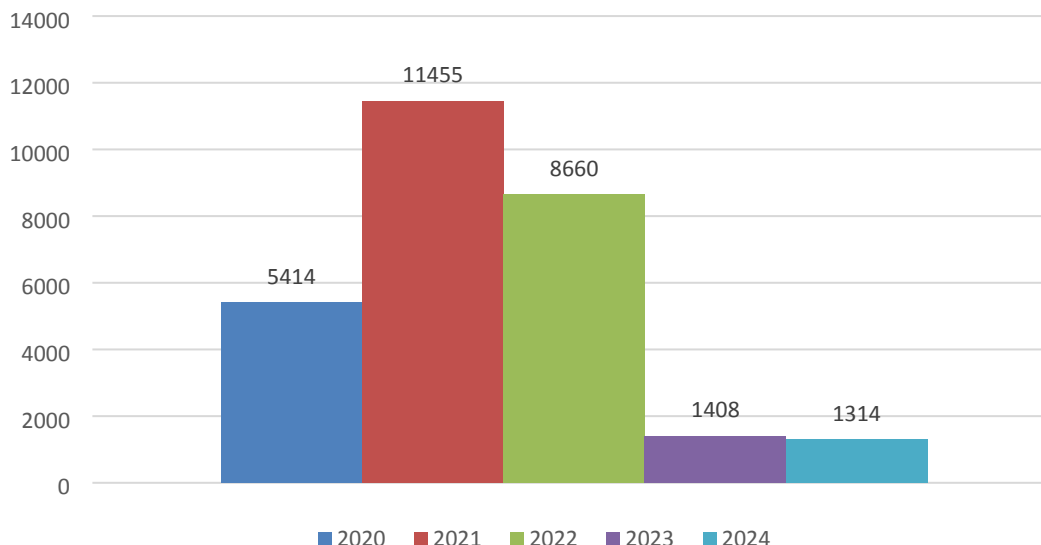
Choroby, przeciw którym prowadzone są szczepienia ochronne

COVID-19 (Zakażenia SARS-CoV-2)

W 2024 roku do PPIS w Wieliczce zgłoszono **1137** przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2, któremu ulegli mieszkańcy powiatu wielickiego oraz **177** przypadków możliwych zakażeń wirusem SARS-CoV-2 (bez testu). Pomimo zniesienia stanu zagrożenia epidemicznego, wirus SARS-CoV-2 nadal pozostaje czynnikiem ryzyka, szczególnie dla osób starszych oraz z obniżoną odpornością. Istotną rolę w ograniczaniu transmisji zakażeń odgrywają środki profilaktyczne, takie jak szczepienia ochronne, przestrzeganie zasad higieny oraz unikanie kontaktu z osobami chorymi. Wciąż zaleca się szczepienia przypominające, zwłaszcza wśród osób z grup ryzyka.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Liczba osób które zachorowały na COVID-19 na terenie powiatu wielickiego w latach 2020-2024

Krztusiec

W 2024 r. w powiecie wielickim odnotowano 204 zgłoszenia zachorowań na krztusiec, co stanowi znaczący wzrost w porównaniu do roku 2023, w którym zarejestrowano 6 zachorowań. Krztusiec to wysoce zakaźna choroba bakteryjna dróg oddechowych wywoływana przez *Bordetella pertussis*.

Znaczny wzrost liczby zachorowań w 2024 r. jednoznacznie wskazuje na konieczność intensyfikacji działań w zakresie profilaktyki, w szczególności zwiększenia wyszczepialności przeciwko krztuścowi. Szczepienia ochronne są najskuteczniejszą metodą ograniczania rozprzestrzeniania się choroby i łagodzenia jej przebiegu. Kluczowe jest prowadzenie edukacji zdrowotnej oraz zachęcanie do szczepień przypominających, zwłaszcza wśród młodzieży i dorosłych, w tym kobiet w ciąży, które mogą w ten sposób chronić noworodki przed ciężkimi powikłaniami związanymi z zakażeniem.

Grypa

W 2024 roku odnotowano ogółem **1590** zgłoszeń zachorowań na gripę sezonową, w tym **52** osoby wymagały hospitalizacji. W porównaniu do roku 2023, liczba zgłoszeń uległa zmniejszeniu, podobnie jak liczba hospitalizacji (w 2023 r. hospitalizowano 100 osób). Należy jednak podkreślić, iż spadek zgłoszeń zachorowań na gripę może wynikać ze zmian sposobu raportowania przypadków grypy. Z dniem 7 lipca 2023 r. ustał obowiązek przesyłania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań MZ-55 „Meldunek o zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na gripę”, a jedynie pozostał obowiązek przesyłania informacji o zachorowaniach na gripę w formie zgłoszeń lekarskich na drukach ZLK-1, ZLB-1.

Grypa pozostaje istotnym zagrożeniem epidemiologicznym, zwłaszcza wśród osób starszych, przewlekle chorych, dzieci oraz osób z obniżoną odpornością. Choroba może prowadzić do poważnych powikłań, takich jak zapalenie płuc, zaostrzenie chorób przewlekłych (np. POChP, cukrzycy, niewydolności serca) oraz wtórne zakażenia bakteryjne.

Szczepienia ochronne pozostają najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniom na gripę oraz ograniczania jej skutków zdrowotnych i ekonomicznych.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Ospa wietrzna

Zarejestrowano 658 przypadków zachorowań na ospę wietrzną co stanowi spadek w stosunku do 2023 r. (811). Większość zachorowań dotyczyło dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym. U większości dzieci ospa wietrzna ma łagodny przebieg, jednak u niektórych jej przebieg jest ciężki albo pojawiają się powikłania: zakażenie bakteryjne skóry i tkanek miękkich, zapalenie płuc, zapalenie mózgu i inne powikłania neurologiczne. Ospa wietrzna ma cięższy przebieg u dorosłych powyżej 20 lat (ryzyko powikłań, a nawet zgonu jest 10-20 razy większe niż u dzieci). Szczepienie przeciw ospie wietrznej jest zalecane wszystkim osobom, które nie chorowały na ospę wietrzną i nie zostały wcześniej zaszczepione w ramach szczepień obowiązkowych albo zalecanych.

Wścieklizna i pokąsania przez zwierzęta

Na terenie powiatu wielickiego zarejestrowano 103 osoby pokąsane przez zwierzęta, potencjalnie zagrożone wścieklizną. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych stwierdzono pokąsanie w większości przez psy (73), koty (27) oraz przypadek pokąsania przez wiewiórkę (1). Zarejestrowano także 2 przypadki kontaktu ze szczepionką przeciw wścieklicznie.

Nadzorowano przebieg szczepień przeciwko wścieklicznie u 50 osób pokąsanych przez zwierzęta, w pozostałych 53 przypadkach nie było konieczności prowadzenia szczepień ze względu na ujemny wynik obserwacji zwierząt w kierunku wścieklizny potwierdzony zaświadczeniem weterynaryjnym.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Zgłoszono 1 przypadek zachorowania na WZW typu B oraz zgłoszono 3 przypadki nosicieli HBs (bez objawów). Program Szczepień Ochronnych (PSO) zapewnia możliwość bezpłatnego szczepienia dużej grupy populacji tj. dzieci i młodzież do 19 r. ż., studentów medycyny, osób z bliskiego otoczenia chorych na WZW B lub nosicieli antygenu HBs Ag, nosicieli przeciwciał wirusa wirusowego zapalenia wątroby typu C (HCV). Szczepienia wskazane są również dla pracowników mających kontakt z materiałem zakaźnym (biologicznym, pochodzenia ludzkiego).

Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

W 2024 r. zarejestrowano ogółem 544 przypadki zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych o etiologii bakteryjnej i wirusowej. Zróznicowano zakażenia wywołane przez:

- pałeczki Salmonelli – 37;
- Clostridium difficile – 46;
- rotawirusy – 58;
- norowirusy – 59;
- biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO – 334, w tym 112 dzieci do 2 lat;
- Giardioza (lamblioza) – 9;
- Yersinia enterocolitica lub pseudotuberculosis – 1.

Salmonellozy

Na terenie powiatu wielickiego zarejestrowano 37 przypadków zakażeń wywołanych pałeczkami *Salmonelli*, w tym 22 osoby były hospitalizowane. Zaobserwowano spadek zachorowań w stosunku do roku ubiegłego (w 2023 r. odnotowano 53 przypadki w tym 28 hospitalizacji).

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

W zapobieganiu zakażeniom istotne jest przestrzeganie odpowiednich praktyk higienicznych, takich jak mycie rąk, gotowanie żywności w odpowiedni sposób, unikanie spożycia surowych lub niedogotowanych produktów spożywczych, a także odpowiednie przechowywanie i obróbka żywności.

Clostridium difficile

W powiecie wielickim w roku 2024 odnotowano 46 przypadków infekcji *C. difficile* (w tym 18 hospitalizacji), co świadczy o obecności tego patogenu w środowisku lokalnym oraz o jego wpływie na zdrowie publiczne. Infekcja *C. difficile* może prowadzić do różnorodnych objawów, od łagodnej biegunki po ciężkie zapalenie jelita grubego, a w skrajnych przypadkach nawet do zgonu. Szczególnie narażone na infekcję są osoby w podeszłym wieku, pacjenci szpitali i długoterminowych placówek opieki, a także osoby z obniżoną odpornością.

Norowirusy

Norowirusy są przyczyną ostrych infekcji przewodu pokarmowego, prowadzących do objawów takich jak wymioty, biegunka, bóle brzucha i gorączka. W powiecie wielickim w roku 2024 zarejestrowano 59 przypadków zachorowań na infekcję norowirusową (w tym 49 hospitalizacji). Zapobieganie rozprzestrzenianiu się norowirusów obejmuje przestrzeganie podstawowych zasad higieny, takich jak częste mycie rąk wodą z mydłem, szczególnie przed jedzeniem i po korzystaniu z toalety, a także unikanie kontaktu z osobami zakażonymi. Ważne jest również odpowiednie przechowywanie i przygotowywanie żywności, aby uniknąć jej zanieczyszczenia.

Rotawirusy

Rotawirusy są główną przyczyną wirusowych infekcji żołądkowo-jelitowych u dzieci, choć mogą również dotyczyć dorosłych. W powiecie wielickim w roku 2024 odnotowano 58 przypadków zachorowań na infekcję rotawirusową (w tym 51 hospitalizacji), co podkreśla istotność tej choroby w kontekście zdrowia publicznego, zwłaszcza wśród najmłodszych mieszkańców. Przenoszenie wirusa odbywa się głównie drogą fekalno-oralną, poprzez bezpośredni kontakt z osobami zakażonymi lub pośrednio, przez zanieczyszczoną żywność, wodę oraz powierzchnie. Wysoka zakaźność rotawirusów i ich zdolność do długotrwałego przetrwania na powierzchniach stwarzają wyzwania w zapobieganiu ich rozprzestrzenianiu. Dostępna jest skuteczna szczepionka przeciwko rotawirusom, która stanowi kluczowy element strategii prewencyjnych. Włączenie szczepień do rutynowych programów immunizacyjnych może znacząco przyczynić się do redukcji liczby przypadków ciężkich infekcji żołądkowo-jelitowych wśród dzieci.

Choroby pozostałe

Borelioza

Borelioza, znana również jako choroba z Lyme, jest chorobą przenoszoną przez kleszcze, które są nosicielami bakterii *Borrelia burgdorferi*. W roku 2024 odnotowano 237 przypadków boreliozy. Choroba ta, jeśli nie zostanie szybko zdiagnozowana i leczona, może prowadzić do poważnych komplikacji zdrowotnych, w tym problemów z układem nerwowym, stawami czy sercem. Dlatego też ważne jest, stosowanie środków ochronnych przed kleszczami (repelenty, odzież osłaniającą skórę podczas pobytu w lesie lub na łąkach). Po powrocie z terenów zielonych zaleca się dokładne obejrzenie skóry, ponieważ szybkie usunięcie kleszcza znacząco zmniejsza ryzyko zakażenia.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Zgłoszono 5 przypadków zachorowania na WZW typu C. Wirus zapalenia wątroby typu C stanowi poważny problem epidemiologiczny. Choroba ma przeważnie wieloletni, bezobjawowy przebieg. W 2024 roku odnotowano spadek zachorowań na WZW typu C w stosunku do roku 2023 - 12 przypadków.

Obecnie nie ma szczepionki przeciwko WZW typu C. Niezwykle ważne jest uwrażliwienie społeczeństwa oraz zwrócenie uwagi na okoliczności w jakich można zarazić się wirusem HCV. Istotne jest wczesne wykrywanie nowych przypadków oraz podjęcie skutecznego leczenia osób zakażonych, aby zapobiec zakażeniu kolejnych osób.

Choroby weneryczne

W powiecie wielickim w roku 2024 odnotowano 28 przypadków chorób wenerycznych tj. chlamydia - 9 przypadków, rzeżączka - 8 przypadków, kiła - 8 przypadków, ludzki wirus niedoboru odporności (HIV) - 3 przypadki.

Analiza wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych

POZIOM WYSZCZEPIALNOŚCI

W 2024 roku nadzorem nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych (PSO) na terenie powiatu wielickiego objęto 30 475 dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 20 lat. Szczepienia realizowano w 24 punktach szczepień, które oprócz szczepień obowiązkowych wykonywały także szczepienia zalecane- niefinansowane ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia.

Analiza poziomu wyszczepialności w poszczególnych grupach wiekowych w latach 2021-2024 została przedstawiona w tabeli „Analiza procentowa wykonania szczepień ochronnych w powiecie wielickim w latach 2021-2024”. Dane pochodzą ze sprawozdań rocznych MZ-54, sporządzanych przez kierowników punktów szczepień.

W 2024 roku odnotowano wzrost poziomu zaszczepienia dzieci w 2 roku życia przeciwko odrze, śwince i różyczce (MMR) o 4 punkty procentowe. Wzrost wyszczepialności zaobserwowano również w przypadku tej samej szczepionki wśród dzieci w 6 roku życia (o 6 punktów procentowych) oraz w 10 roku życia (o 2 punkty procentowe).

Ponadto, wśród dzieci w 6 roku życia poziom zaszczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi (DTaP) wzrósł o 7 punktów procentowych, podobnie jak poziom zaszczepienia przeciwko wirusowi polioomyelitis (IPV), który również zwiększył się o 7 punktów procentowych.

Z kolei zaobserwowano niewielki spadek wykonawstwa szczepień przeciwko polioomyelitis u dzieci w 2 roku życia - o 1 punkt procentowy. Poziom zaszczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi (DTaP) oraz wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (HBV) utrzymał się na takim samym poziomie jak w roku 2023.

W pozostałych rocznikach objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, nadzorowanych przez PPIS w Wieliczce, poziom wyszczepialności utrzymywał się na zbliżonym poziomie w porównaniu do roku poprzedniego.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Analiza procentowa wykonania szczepień ochronnych w powiecie wielickim w latach 2021 -2024

Rok życia	Rodzaj szczepienia	2021 %	2022 %	2023 %	2024 %	Różnice 2023/2024 %
1 rok życia	WZW B 2+3 _x	86	87	88	89	+1
	DTP 3 _x	58	63	56	57	+1
	Polio 2 _x	60	62	57	57	0
	HIB niepełne	57	59	57	58	+1
	PCV	43	60	58	62	+4
	RV (rotawirusy)	54	59	59	59	0
2 rok życia	WZW B 2+3 _x	98	97	98	98	0
	DTP 3+4 _x	96	96	95	95	0
	Polio 2+3 _x	95	96	96	95	-1
	MMR	68	64	72	76	+4
	HIB	94	95	95	95	0
	PCV	95	93	96	96	0
6 rok życia	DTP 5 _x	45	45	45	52	+7
	Polio 4 _x	45	45	45	52	+7
	MMR 2 _x	36	37	41	47	+6
10 rok życia	MMR 2 _x	58	62	86	88	+2
11 rok życia	MMR 2 _x	83	81	82	90	+8
14 rok życia	DTP 6x	59	54	57	67	+10
19 rok życia	Td	59	54	52	69	+17

NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE (NOP)

W roku 2024 do PPIS w Wieliczce wpłynęło 21 zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) u dzieci szczepionych w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO).

20 zgłoszonych przypadków zostało zakwalifikowanych i zgłoszonych przez lekarzy POZ jako łagodne odczyny poszczepienne, a 1 przypadek został zakwalifikowany i zgłoszony przez lekarza POZ jako poważny. Główne objawy zgłaszane to: podniesiona temperatura ciała od 38, 5°C do 39,5°C, rozdrażnienie i niepokój dziecka, wysypka drobnoplamista, ból i obrzęk w miejscu szczepienia, ropień podskórny z samoistnym opróżnieniem, bledność powłok skórnych, spadek ciśnienia krwi, u jednego dziecka wystąpiła biegunka. Zgłoszone niepożądane odczyny poszczepienne stanowią 1 ‰ w stosunku do podanych szczepionek w ramach PSO w 2024 r. (podano 20 085 szczepionek wydanych z magazynu PSSE). Zgodnie z aktualnym rozporządzeniem dotyczącym zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP), lekarz, który rozpoznał lub podejrzewa wystąpienie NOP, ma obowiązek zgłoszenia tego faktu do właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

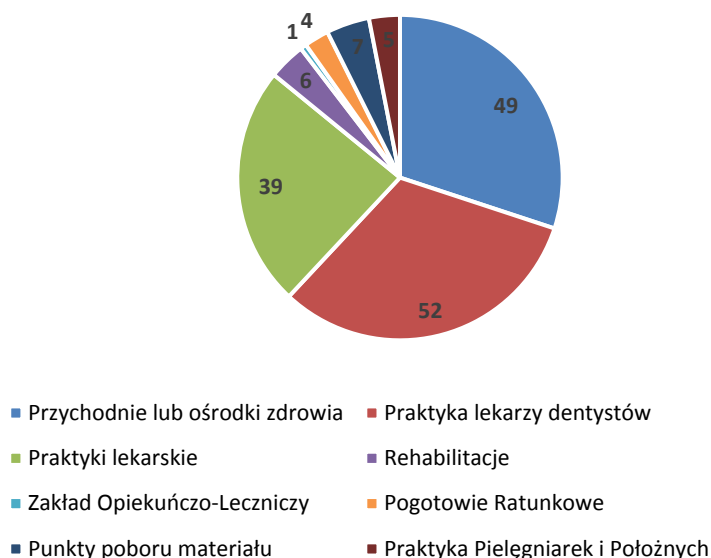
GOSPODARKA PREPARATAMI SZCZEPIONKOWYMI

Wykonywanie kwartalnych sprawozdań ze zużycia szczepionek przez świadczeniodawców odbierających preparaty z PSSE w Wieliczce pozwala na ciągły nadzór nad prawidłowym ich wykorzystaniem. Dystrybucja i przechowywanie preparatów szczepionkowych odbywa się zgodnie z zasadami "łańcucha chłodniczego". Każdy punkt szczepień zaopatrzony jest w lodówkę do przechowywania szczepionek, w której prowadzony jest całodobowy monitoring temperatury. Na każdym etapie transportu preparatów szczepionkowych nadzorowane jest prawidłowe zachowanie "łańcucha chłodniczego". W 2024 r. dla potrzeb realizacji PSO wydano z magazynu PSSE w Wieliczce 21 228 sztuk szczepionek.

Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego zakładów leczniczych

Pod nadzorem PPIS w Wieliczce znajduje się 163 obiektów leczniczych, w których zlokalizowanych jest 24 punkty szczepień.

Podmioty lecznicze na terenie powiatu wielickiego

W 2024 roku przedstawiciele PPIS w Wieliczce przeprowadzili łącznie 130 kontroli w obiektach leczniczych. Przeprowadzono 104 kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego oraz 26 kontroli punktów szczepień. Nadzór sanitarny jest sprawowany w oparciu o obowiązujące przepisy prawne i wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego (GIS) z wykorzystaniem obowiązujących procedur kontrolnych.

Podmioty wykonujące działalność leczniczą kontrolowano pod względem stanu sanitarno technicznego i higienicznego. Szczególną uwagę przywiązywano do kwestii wyposażenia placówek w sprzęt jednorazowego użytku, stosowania środków dezynfekcyjnych, postępowania z narzędziami i sprzętem medycznym, dezynfekcji narzędzi i powierzchni, skuteczności procesów sterylizacji narzędzi, postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

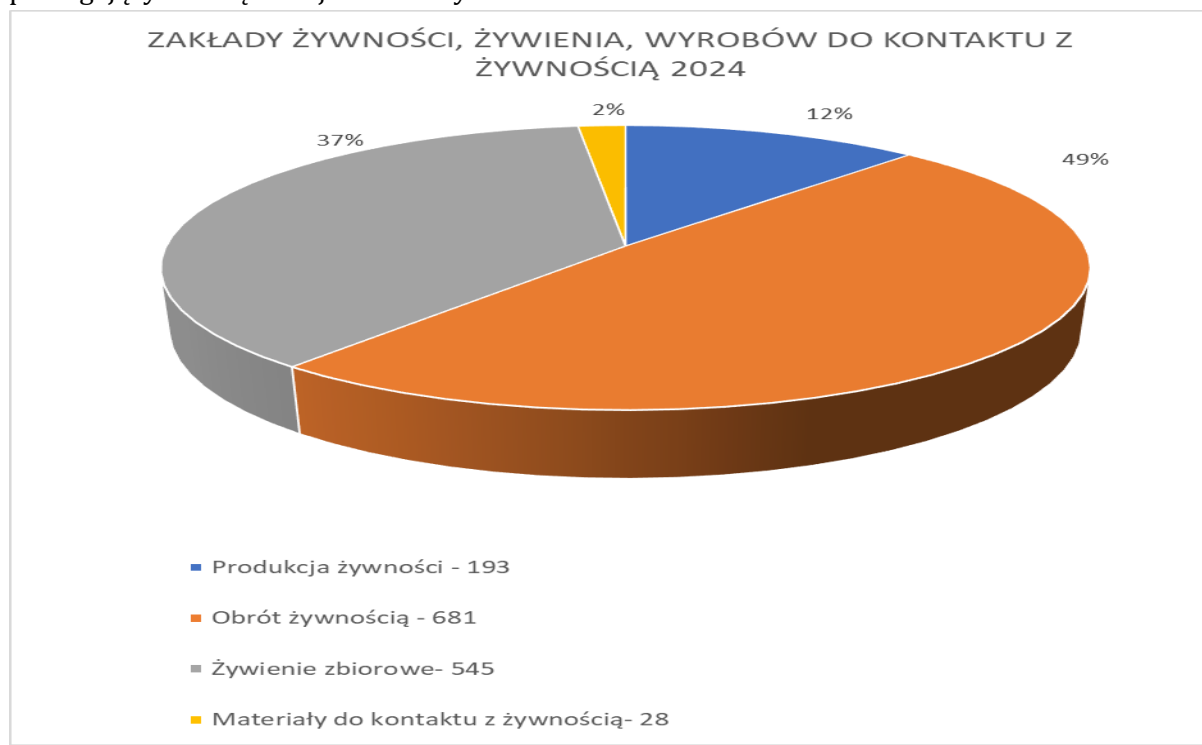
Rodzaje placówek oraz liczba skontrolowanych obiektów w 2024 roku:

- Przychodnie i Ośrodki Zdrowia - łącznie z punktami szczepień **64** kontrole (w tym **26** kontroli punktów szczepień)
- Zakład Opiekuńczo Leczniczy – **1**
- Praktyki Lekarzy Dentystów – **41**
- Praktyki Lekarskie – **11**
- Inne obiekty objęte nadzorem –**13**

Podczas kontroli w wyżej wymienionych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWIENIA, ŻYWNOŚCI, MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ.

W 2024 roku pod nadzorem znajdowało się 1447 zakładów (w 2023 roku-1359). Przeprowadzono 667 kontroli sanitarnych (w tym 126 kontroli interwencyjnych), 5 kontroli granicznych. W 87 obiektach stwierdzono nieprawidłowości, nałożono łącznie 85 mandatów karnych na łączną kwotę 21100 zł Wydano 160 decyzji zatwierdzających zakład, 167 decyzji płatniczych i 23 decyzje *administracyjne* w tym 6 decyzji zakazu wprowadzania produktu do obrotu. Przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego pobrali do badań laboratoryjnych 239 prób *żywności i materiałów do kontaktu z żywnością*, brak prób kwestionowanych. Skierowano 9 wniosków do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o nałożenie kary pieniężnej na przedsiębiorców, 5 w związku z nieprzestrzeganiem wymagań w zakresie znakowania suplementu diety, 1 w związku z nieprawidłową reklamą suplementu diety na stronie internetowej, 3 w związku z prowadzeniem działalności żywieniowej bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności.

Produkcja żywności

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce (PPIS) w roku 2024 nadzorował łącznie 193 zakłady produkcji żywności tj.: wytwórnie lodów, wytwórnie tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych, piekarnie, ciastkarnie, przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe, browary i słodownie, wytwórnie napojów bezalkoholowych i rozlewnie piwa, wytwórnie napojów alkoholowych, w tym wytwórnie win, zakłady garmazeryjne, zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego, wytwórnie makaronów, wytwórnie wyrobów cukierniczych, wytwórnie suplementów diety, produkcja pierwotna, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni, producenci żywności w warunkach domowych, inne wytwórnie żywności.

W w/w obiektach przeprowadzono łącznie 114 kontroli. Podczas czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w 7 zakładach – najczęściej występujące nieprawidłowości: brak zapisów GHP/GMP/HACCP, zły stan techniczny zakładu, nie utrzymanie porządku i czystości, brak orzeczeń lekarskich z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Celem poprawy stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego wydano 17 decyzji administracyjnych z czego 5 decyzji zakazujących wprowadzanie środka spożywczego do obrotu, 4 decyzje nakazujące poprawę stanu technicznego obiektu, 6 dot. poprawy oznakowania środka spożywczego. Nałożono także 10 grzywn w drodze mandatu karnego.

Do badań laboratoryjnych pobrano 57 prób z czego żadna nie była kwestionowana.

Obrót żywnością:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce (PPIS) w roku 2024 nadzorował łącznie 681 zakładów obrotu żywności tj.:

Sklepy spożywcze

308 sklepów spożywczych w tym 41 supermarketów. Zatwierdzono 26 nowych zakładów. Skontrolowano 127 zakładów. Przeprowadzono łącznie 181 kontroli w tym 51 interwencyjnych. W 28 zakładach stwierdzono nieprawidłowości. W związku z powyższym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą poprawę stanu technicznego. Nałożono 31 grzywn w drodze mandatu karnego. Pobrano do badań laboratoryjnych 126 prób- próby niekwestionowane. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości: nieutrzymywany system HACCP- brak zapisów, brak termometrów w urządzeniach chłodniczych, przeterminowane środki spożywcze, przechowywanie środków spożywczych niezgodnie z zaleceniami producenta, brak środków do dezynfekcji rąk, brak czystości i porządku w pomieszczeniach magazynowych, brudne urządzenia chłodnicze, brak lub brak do wglądu orzeczeń lekarskich z przeprowadzonych badań do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników, brak środków do dezynfekcji powierzchni mającej kontakt z żywnością, , zniszczone lamy chłodnicze, brak odzieży ochronnej.

Kioski spożywcze

37 zakładów- zatwierdzono 26 nowych zakładów. Skontrolowano 14 kiosków. Przeprowadzono 15 kontroli, w tym 1 interwencyjną. Nałożono 2 grzywny w drodze mandatu karnego. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości: nieutrzymywany system HACCP- brak zapisów, brak termometrów w urządzeniach chłodniczych, brak środków do dezynfekcji powierzchni mających kontakt z żywnością.

Skierowano jeden wniosek do MPWIS o wymierzenie kary.

Magazyny hurtowe

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

66 zakładów- zatwierdzono 3 nowe hurtownie. Skontrolowano 41 obiektów. Przeprowadzono łącznie 53 kontrole sanitarne (w tym 18 interwencyjnych). W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Pobrano 29 prób. Próby niekwestionowane. Skierowano dwa wnioski do MPWIS o wymierzenie kary,

oraz

270 innych obiektów obrotu żywnością tj.: apteki, obiekty ruchome i tymczasowe z wyłączeniem zakładów żywienia zbiorowego, środki transportu, inne obiekty obrotu żywnością. W powyższych obiektach przeprowadzono 68 kontroli (w tym 7 interwencyjnych). W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w 2 obiektach (brak orzeczenia lekarskiego z badań do celów sanitarno- epidemiologicznych pracownika, nieutrzymywany system HACCP- brak zapisów, brak termometrów w urządzeniach chłodniczych, brak środków do dezynfekcji powierzchni mających kontakt z żywnością).

W związku z powyższym nałożono 4 grzywny w drodze mandatu karnego.

Do badań laboratoryjnych pobrano łącznie 19 prób, z których żadna nie była kwestionowana.

Zatwierdzono 34 nowych obiektów.

Żywnienie zbiorowe

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce (PPIS) w roku 2024 nadzorował łącznie 545 zakładów żywienia zbiorowego tj.:

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego (restauracje, zakłady małej gastronomii w obiektach ruchomych i tymczasowych, gospodarstwa agroturystyczne)

307 zakładów- skontrolowano 111 obiektów., w których przeprowadzono łącznie 137 kontroli w tym 16 interwencyjnych. W trakcie przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w 31 obiektach. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości: brudne urządzenia chłodnicze, brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, brak porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu, brak lub brak do wglądu orzeczeń lekarskich z przeprowadzonych badań do celów sanitarno-epidemiologicznych, nieutrzymywany w pełnym zakresie system HACCP- brak zapisów, brak odzieży ochronnej u pracownika, zły stan techniczny zakładu (zniszczone powierzchnie ścian i sufitów), brak środków do dezynfekcji rąk i do powierzchni mającej kontakt z żywnością.

Wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące poprawę stanu technicznego zakładu oraz nałożono 36 grzywn w drodze mandatu karnego. Skierowano jeden wniosek do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o wymierzenie kary pieniężnej .

Pobrano 2 próby do badań laboratoryjnych – próby niekwestionowane. Zatwierdzono 42 nowe obiekty.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki pracownicze, bloki żywienia w domach opieki społecznej, stołówki w żłobkach i domach małego dziecka, stołówki w szkołach oraz stołówki w przedszkolach, inne zakłady żywienia).

219 zakładów- Skontrolowano 74 zakłady, w których przeprowadzono łącznie 77 kontroli w tym 5 interwencyjnych.. W trakcie przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w 2 obiektach Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości (brak środków do dezynfekcji rąk, brak utrzymania w pełnym zakresie GHP/GMP/HACCP)

Wydano 2 decyzje administracyjne oraz nałożono 2 grzywny w drodze mandatu karnego. W 36 obiektach dokonano skróconej oceny sposobu żywienia. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Zatwierdzono 13 nowych obiektów.

Zakłady usług cateringowych

19 obiektów- przeprowadzono 8 kontroli w 6 obiektach. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 1 zakładzie. Nałożono 2 grzywny w drodze mandatu karnego. Stwierdzone nieprawidłowości (brak środków do dezynfekcji rąk, brak utrzymania w pełnym zakresie GHP/GMP/HACCP, brak lub brak do wglądu orzeczeń lekarskich z przeprowadzonych badań do celów sanitarno-epidemiologicznych).

Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością:

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce (PPIS) w roku 2024 nadzorował łącznie 28 obiektów tj.: wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością (hurtownie, sklepy).

W powyższych obiektach przeprowadzono łącznie 9 kontroli (w tym 1 interwencyjną) w 8 zakładach. W trakcie czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości. Pobrano 4 próby (próby niekwestionowane).

Pobór prób żywności oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością:

Łącznie w 2024 roku na terenie powiatu wielickiego pobrano do badań laboratoryjnych 239 prób (kierunki badań oraz grupy produktów podano w zał. Nr 1) z czego żadna nie była kwestionowana.

ZATRUCIA POKARMOWE

Na terenie powiatu wielickiego w 2024 roku nie odnotowano zbiorowego zatrucia pokarmowego.

DZIAŁANIA W RAMACH SYSTEMU RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed- System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach)

1. Powiadomienia otrzymane

W 2024 rok PPIS w Wieliczce otrzymał 30 powiadomień alarmowych (w 2023 r.- 8 powiadomień) i 34 powiadomienia informacyjne (w 2023 r.- 52 powiadomień). W ramach podjętych działań przeprowadzono 53 kontrole interwencyjne. Łącznie z powiatu wielickiego wycofano 31886 sztuk opakowań jednostkowych żywności i 22 kg środków spożywczych luzem.

WZMOŻONE DZIAŁANIA

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

1. Przeprowadzono wzmożony nadzór nad obrotem grzybami świeżymi i suszonymi oraz objęto szczególnym nadzorem zakłady wykorzystujące je w produkcji, przetwórstwie i żywieniu zbiorowym. W ramach działań skontrolowano 12 zakładów w tym: 3 żywienia zbiorowego i 9 sklepów spożywczych. Nie stwierdzono nieprawidłowości ww. zakresie.
2. Przeprowadzono wzmożony nadzór nad zakładami obrotu detalicznego w zakresie sprzedaży maku w opakowaniach zbiorczych z weryfikacją czy przedsiębiorstwa spożywcze dostarczające nasiona maku innym podmiotom, które wykorzystują je do przetwórstwa, przekazują tym przetwórcom informacje niezbędne do oceny czy produkty przetworzone będą spełniały wymogi dotyczące najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów opium w maku. Przeprowadzono 9 kontroli tematycznych w tym 5 w obiektach zlokalizowanych na placu targowym oraz 4 w sklepach spożywczych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie.
3. Przeprowadzono wzmożony nadzór nad zakładami w których organizowany był wypoczynek dzieci i młodzieży w trakcie ferii zimowych oraz wakacji. Przeprowadzono łącznie 16 kontroli. W trzech obiektach stwierdzono nieprawidłowości. Nałożono 1 grzywnę w drodze mandatu karnego. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości: brak do wglądu orzeczenia lekarskiego z badań do celów sanitarno-epidemiologicznych, nieutrzymywany w pełnym zakresie system HACCP- brak zapisów, brak środka do dezynfekcji powierzchni mających kontakt z żywnością.
4. Przeprowadzono wzmożony nadzór nad sprzedażą mięsa wieprzowego i produktów pochodzenia wieprzowego, a także dziczyzny i produktów z niej otrzymanych oraz nad sposobem postępowania z odpadami gastronomicznymi w zakładach żywienia zbiorowego w związku z wystąpieniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF). Przedmiotowe działania były prowadzone do 31.05.2024 r. W ramach ww. nadzoru przeprowadzono łącznie 26 kontroli, w tym skontrolowano. m.in.: zakłady żywienia zbiorowego, sklepy spożywcze. W 11 obiektach stwierdzono nieprawidłowości, wydano 11 decyzji płatniczych oraz nałożono 13 grzywn w drodze mandatu karnego

OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW KOMUNALNYCH

OCENA BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO WODY

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Na obszarze powiatu wielickiego działają 4 przedsiębiorstwa wodociągowo - kanalizacyjne zaopatrujące w wodę do spożycia tj.:

- **Zakład Gospodarki Komunalnej w Gdowie sp. z o. o. – Niegowić 90, 32-420 Gdów -** (wodociągi publiczne: Gdów i Cichawa), posiadający dwa Zakłady Uzdatniania Wody (ZUW), usytuowane w miejscowościach Cichawa i Gdów. Ponadto woda dla mieszkańców Gminy Gdów jest kupowana od ZGK w Wieliczce Sp. z o. o. oraz Gminnego Zakładu Komunalnego w Łapanowie.

Strefy zaopatrzenia w wodę do spożycia:

Wodociąg publiczny Cichawa – Strefa Cichawa,

Wodociąg publiczny Gdów – strefa Gdów; strefa Wieliczka, strefa Gdów-Chrostowa

WODOCIĄG PUBLICZNY CICHAWA

W ramach monitoringu prowadzonego przez PPIS w Wieliczce oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne pobrano do badań w sumie 23 próbek wody.

Stwierdzono jedną kwestionowaną próbę wody pobraną w punkcie czerpalnym u konsumenta.

Po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia faktu ponadnormatywnej obecności ogólnej liczby mikroorganizmów (22 ± 2)° C po (68±4)h, PPIS w Wieliczce zobligował przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do podjęcia działań naprawczych celem poprawy jakości wody.

W związku z powyższym przeprowadzono postępowanie administracyjne stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia (wydano 3 decyzje i 2 komunikaty). Zarządca przeprowadził działania naprawcze, pobrano próbki kontrolne – nie stwierdzono przekroczeń.

WODOCIĄG PUBLICZNY GDÓW

W ramach nadzoru prowadzonego przez PPIS w Wieliczce oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne pobrano do badań w sumie 26 próbek wody.

W wyniku przeprowadzonych analiz laboratoryjnych stwierdzono jedną kwestionowaną próbkę wody pobraną w punkcie czerpalnym u konsumenta pod względem podwyższonej wartości chloroformu. Należy nadmienić, że woda pochodziła od sprzedawcy tj. Gminny Zakład Komunalny, Kobylec 64A, 32-740 Łapanów (Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Chrostowa).

W związku z powyższym przeprowadzono postępowanie administracyjne stwierdzające warunkową przydatności wody do spożycia (wydano 3 decyzje i 2 komunikaty). Po przeprowadzeniu działań naprawczych pobrano próbki kontrolne który nie wykazały przekroczenia ww. parametru.

Ponadto, w związku z jedną decyzją o warunkowej przydatności wody do spożycia wydaną przez PPIS w Bochni (podwyższona wartości chloroformu), który nadzoruje Wodociąg Zbiorowego Zaopatrzenia Chrostowa, którego zarządca jest Gminny Zakład Komunalny, Kobylec 64A, 32-740 Łapanów i sprzedaje wodę do Zakładu Gospodarki Komunalnej w Gdowie zostało przeprowadzone jedno postępowanie administracyjne. Wydano decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia oraz 2 komunikaty.

Ponownie wykonane analizy laboratoryjne nie wykazały kwestionowanych prób wody.

- **„Wodociągi Niepołomice” sp. z o. o. - ul. Droga Królewska 27, 32-005 Niepołomice -** (wodociągi publiczne: Niepołomice i Podłęże), posiadające dwa Zakłady Uzdatniania Wody (ZUW) zlokalizowane w miejscowościach Wola Batorska oraz Podłęże. Ponadto

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

przedsiębiorstwo zakupuje wodę od Wodociągów Miasta Krakowa S.A. (woda powierzchniowa).

Strefy zaopatrzenia w wodę:

Wodociąg publiczny Niepołomice – strefa Niepołomice,

Wodociąg publiczny Podłęże – strefa Podłęże,

WODOCIĄG PUBLICZNY NIEPOŁOMICE

W ramach monitoringu prowadzonego przez PPIS w Wieliczce oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne pobrano do badań ogółem 29 próbek wody.

Przeprowadzone analizy laboratoryjne nie wykazały kwestionowanych prób wody.

WODOCIĄG PUBLICZNY PODŁĘŻE

W ramach prowadzonego monitoringu przez PPIS w Wieliczce oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne pobrano do badań w sumie 20 próbek wody.

Przeprowadzone analizy laboratoryjne nie wykazały kwestionowanych prób wody.

- **Wodociągi Gminy Kłaj Sp. z o. o., Łęzkowice 12, 32-015 Kłaj**-(wodociągi publiczne: Szarów I, Szarów II, Targowisko), posiadający trzy Zakłady Uzdatniania Wody (ZUW) zlokalizowane w miejscowości Szarów i Targowisko.

Należy nadmienić, że wodociąg Szarów II zaopatruje kilka domostw (umowy indywidualne) w gminie Bochnia m. Stanisławice natomiast wodociąg Szarów I zakupuje wodę od ZGK Sp. z o. o. w Gdowie (woda pochodzi z ZUW Cichawa) w sytuacji, kiedy są braki w wodzie do spożycia przez ludzi.

Dwie strefy zaopatrzenia w wodę tj.: woda produkowana na SUW I oraz woda kupowana od ZGK Sp. z o. o. w Gdowie (woda pochodzi z ZUW Cichawa).

Strefy zaopatrzenia w wodę:

Wodociąg publiczny Szarów I – strefa Szarów I,

Wodociąg publiczny Szarów II – strefa Szarów II,

Wodociąg publiczny Targowisko – strefa Targowisko,

WODOCIĄG PUBLICZNY SZARÓW 1

W ramach monitoringu prowadzonego przez PPIS w Wieliczce oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne pobrano do badań w sumie 18 próbek wody.

Stwierdzono trzy kwestionowane próby wody pobrane na zakładzie uzdatniania wody, pod względem podwyższonej wartości manganu oraz chloru wolnego.

Po stwierdzeniu przekroczeń PPIS w Wieliczce zobligował przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do podjęcia działań naprawczych celem poprawy jakości wody.

Przeprowadzono działania naprawcze i pobrano próbki kontrolne – nie stwierdzono przekroczeń.

WODOCIĄG PUBLICZNY SZARÓW 2

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

W ramach monitoringu prowadzonego przez PPIS w Wieliczce oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne pobrano do badań w sumie 12 próbek wody.

Stwierdzono dwie kwestionowane próby wody pobrane na zakładzie uzdatniania wody. Po rozważeniu stopnia zagrożenia dla zdrowia faktu podwyższonej wartości chloru wolnego, PPIS w Wieliczce zobligował przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do podjęcia działań naprawczych celem poprawy jakości wody.

W związku z powyższym przeprowadzono postępowanie administracyjne stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia (wydano 3 decyzje). Zarządca przeprowadził działania naprawcze, pobrano próbki kontrolne – nie stwierdzono przekroczeń.

WODOCIĄG PUBLICZNY TARGOWISKO

Wodociąg powstał w II połowie 2024 roku. W ramach monitoringu prowadzonego przez PPIS w Wieliczce oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne pobrano do badań w sumie 5 próbek wody oraz 1 pełen zakres badania przed uruchomieniem.

Przeprowadzone analizy laboratoryjne nie wykazały kwestionowanych prób wody.

- **Zakład Gospodarki Komunalnej w Wieliczce Sp. z o. o. - ul. J. Jedynaka 30, 32-020 Wieliczka** -(wodociągi publiczne: Wieliczka i Węgrzce Wielkie), posiadający dwa Zakłady Uzdatniania Wody (ZUW) zlokalizowane w miejscowościach: Wieliczka, ul. Winnicka i Węgrzce Wielkie.

WODOCIĄG PUBLICZNY WIELICZKA

W ramach monitoringu prowadzonego przez PPIS w Wieliczce oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne pobrano do badań w sumie 116 próbek wody.

Stwierdzono sześć kwestionowanych próbek wody pobranych w punkcie czerpalnym u konsumenta, na zbiorniku wody oraz sieci wodociągowej.

Wydano 3 decyzje administracyjne dot. warunkowej przydatności wody do spożycia oraz 6 komunikatów. W przypadku niewielkich przekroczeń chemicznych, które nie stwarzały zagrożenia dla życia i zdrowia PPIS w Wieliczce zobligował przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do podjęcia działań naprawczych celem poprawy jakości wody.

Powtórne badania nie wykazały kwestionowanych prób wody.

WODOCIĄG PUBLICZNY WĘGRZCE WIELKIE

W ramach monitoringu prowadzonego przez PPIS w Wieliczce oraz w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwo wodociągowo - kanalizacyjne pobrano do badań w sumie 40 próbek wody.

Stwierdzono trzy kwestionowane próbki wody pobrane w punkcie czerpalnym u konsumenta, na zakładzie uzdatniania wody oraz sieci wodociągowej.

Wydano 2 decyzje administracyjne dot. warunkowej przydatności wody do spożycia oraz 4 komunikaty. W przypadku niewielkich przekroczeń chemicznych które nie stwarzały zagrożenia dla życia i zdrowia, PPIS w Wieliczce zobligował przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do podjęcia działań naprawczych celem poprawy jakości wody.

Powtórne badania nie wykazały kwestionowanych prób wody.

WODOCIĄG PUBLICZNY BISKUPICE

- **Gmina Biskupice – Tomaszkowice 455, 32-020 Wieliczka** (wodociąg publiczny:

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Biskupice)

Z uwagi na fakt, iż Gmina Biskupice nie posiada własnego ujęcia wody przeznaczonego do zbiorowego zaopatrywania w wodę pitną, woda do spożycia jest kupowana przez Urząd Gminy Biskupice od ZGK w Wieliczce sp. z o.o., ZGK w Gdowie sp. z o.o. oraz od „WODOCIĄGÓW NIEPOŁOMICE” sp. z o.o.

Strefy zaopatrzenia w wodę:

Wodociąg publiczny Biskupice: Biskupice-MPWIK, Biskupice-Cichawa, Biskupice-Podłęże, Biskupice-Wieliczka, Biskupice-Gdów

W ramach monitoringu prowadzonego przez PPIS w Wieliczce oraz kontroli wewnętrznej Gminy Biskupice pobrano do badań 54 próbki wody. Analiza laboratoryjna wykazała dwie próbki niespełniające norm – pobrane u konsumenta – ze względu na podwyższoną mętność oraz niski poziom twardości, w związku z czym PPIS w Wieliczce wystąpił do zarządcy wodociągu nakazując podjęcie działań naprawczych. Ponadto, w związku z zakupem wody od gmin ościennych i wydaniem decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia w jednej z gmin, analogiczną decyzję wystawiono dla Gminy Biskupice. Powtórne badania nie wykazały nieprawidłowości.

Legionella sp.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody zgodnie z harmonogramem dokonano poboru ciepłej wody użytkowej celem sprawdzenia ewentualnego skażenia wodnej sieci wewnętrznej budynków bakteriami *Legionella sp.* Woda była pobierana w obiektach zamieszkania zbiorowego (obiekty świadczące usługi hotelarskie) oraz w placówkach pomocy społecznej.

W 2024 roku pobrano wodę do analiz mikrobiologicznych w kierunku wykrycia bakterii *Legionella sp.* ogółem w 8 obiektach znajdujących się na terenie powiatu wielickiego; w sumie pobrano 24 próby wody.

Na podstawie wykonanych badań stwierdzono 3 kwestionowane próbki ciepłej wody użytkowej pobranej w 1 obiekcie, w której prowadzona jest całodobowa opieka nad osobami starszymi i chorymi.

W wyniku przeprowadzonych postępowań administracyjnych wydano 1 decyzję administracyjną stwierdzającą, iż sieć wodna została skolonizowana przez pałeczki *Legionella* w stopniu wysokim oraz nakazującą podjęcie działań interwencyjnych. Ponadto stwierdzono, iż woda nie nadaje się do pryszniców. Obiekt został zlikwidowany.

W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządców budynków stwierdzono w 6 obiektach kwestionowane próby wody z czego:

- skażenie wysokie – 2 obiekty;
- skażenie średnie – 4 obiekty.

W związku z otrzymanymi kwestionowanymi sprawozdaniami przeprowadzone zostały postępowania administracyjne zakończone wydaniem 6 decyzji stwierdzających, iż sieć wodna została skolonizowana przez pałeczki *Legionella sp.* oraz nakazujące podjęcie odpowiednich działań interwencyjnych. Ponadto w przypadku skażenia sieci wodociągowej bakteriami *Legionella sp.* w stopniu wysokim stwierdzono, iż woda nie nadaje się do pryszniców.

Zarządcy obiektów przedłożyli PPIS w Wieliczce sprawozdania z wykonanych powtórnie badań kontrolnych, które nie wykazały ponadnormatywnej ilości bakterii *Legionella sp.*

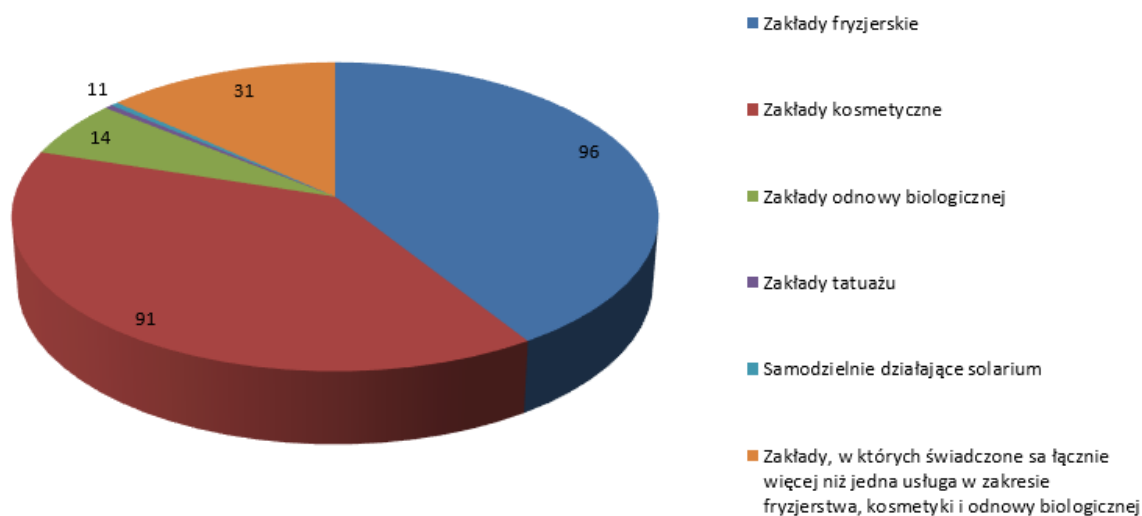
OCENA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

ZAKŁADY FRYZJERSKIE, KOSMETYCZNE I ODNOWY BIOLOGICZNEJ

W 2024 roku PPIS w Wieliczce nadzorował **234** obiekty tj.:

- 96 zakładów fryzjerskich
- 91 zakładów kosmetycznych
- 14 zakładów odnowy biologicznej
- 1 zakład tatuażu
- 1 samodzielnie działające solarium
- 31 zakładów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki i odnowy biologicznej.

Obiekty fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej oraz solaria nadzorowane przez PPIS.

Kontrolą objęto **133** zakłady tj:

- zakłady fryzjerskie – skontrolowano 31 obiektów;
- zakłady kosmetyczne – skontrolowano 64 obiekty;
- zakłady odnowy biologicznej – skontrolowano 13 obiektów;
- solarium – obiekt został skontrolowany;
- zakład tatuażu – obiekt został skontrolowany;
- zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki i odnowy biologicznej – skontrolowane zostały 23 obiekty.

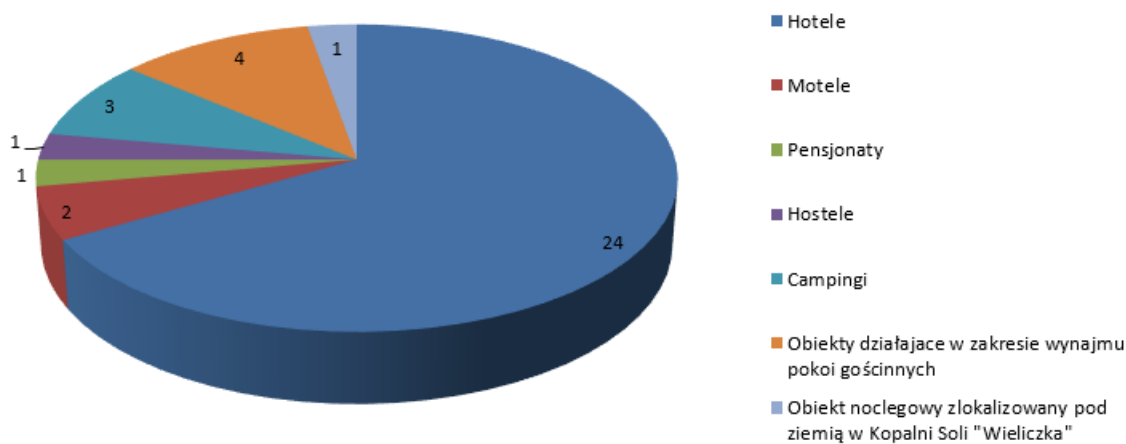
Przeprowadzone kontrole w czterech obiektach wykazały uchybienia techniczne, w związku z czym przeprowadzone zostały postępowania administracyjne zakończone wydaniem decyzji. Ponadto w jednym obiekcie w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami sanitarnymi nałożono mandat karny.

OBIEKTY ŚWIADCZĄCE USŁUGI HOTELARSKIE

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Nadzorem sanitarnym w 2024 roku objętych było **36** obiektów świadczących usługi hotelarskie, wśród których znajduje się:

- 24 hotele
- 2 motele
- 1 pensjonat
- 1 hostel
- 3 campingi
- 4 obiekty działające w zakresie wynajmu pokoi gościnnych
- 1 obiekt noclegowy zlokalizowany pod ziemią w Kopalni Soli „WIELICZKA”

Obiekty świadczące usługi hotelarskie nadzorowane przez PPIS.

Kontrolą objęto **26** obiektów tj:

- 19 hoteli
- 3 campingi
- 1 pensjonat
- 2 obiekty działające w zakresie wynajmu pokoi gościnnych
- 1 obiekt noclegowy zlokalizowany pod ziemią w Kopalni Soli „WIELICZKA”

W trakcie przeprowadzonych kontroli w jednym hotelu stwierdzono nieprawidłowości techniczne, w związku z czym została wydana decyzja administracyjna. Ponadto w obiekcie noclegowym kontrola wykazała uchybienia sanitarno-higieniczne i techniczne, w związku z czym wszczęte zostało postępowanie administracyjne; uchybienia zostały usunięte.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I PLACÓWKI ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

W 2024 roku na terenie powiatu wielickiego nadzorem objętych było w sumie 10 placówek prowadzących działalność w zakresie pomocy społecznej, w tym:

4 Domy Pomocy Społecznej

6 placówek zapewniających całodobową opiekę.

Skontrolowanych zostało 8 obiektów, przeprowadzono w sumie 10 kontroli sanitarnych – bez zastrzeżeń.

INNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pod nadzorem PPIS w Wieliczce znajdowało się 7 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej (Środowiskowe Domy Samopomocy, Warsztaty Terapii Zajęciowej). Placówki prowadzą działalność w zakresie dziennej opieki nad osobami starszymi, chorymi somatycznie i niepełnosprawnymi intelektualnie, a także prowadzenia zajęć w ramach terapii zajęciowej. Skontrolowane zostały 4 placówki. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higienicznych i technicznych.

NOCLEGOWNIA

W 2024 roku na obszarze powiatu wielickiego działała noclegownia znajdująca się w Wieliczce, która jest przeznaczona dla osób uzależnionych od narkotyków. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości

USTĘPY PUBLICZNE

Na koniec 2024 roku nadzorem sanitarnym objętych było w sumie 8 stałych ustępów publicznych. Wszystkie ustępy publiczne podłączone są do sieci wodno – kanalizacyjnej. Skontrolowano 2 obiekty - nie stwierdzono nieprawidłowości.

MIEJSCA REKREACJI WODNEJ

W 2024 roku na terenie powiatu wielickiego nadzorem sanitarnym objęto 3 miejsca rekreacji wodnej:

- Kąpielisko „Bobrowe Rozlewisko”, zlokalizowane w miejscowości Zabierzów Bocheński, funkcjonuje od 2012 roku. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości sanitarno-higienicznych.
W ramach nadzoru sanitarnego pobrano jedną próbkę wody do analizy laboratoryjnej, a zarządca obiektu, w trakcie jego użytkowania, pobrał kolejne trzy próbki. Wyniki badań nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych wartości badanych parametrów. W efekcie wydano cztery oceny potwierdzające przydatność wody do kąpiel.
- Kąpielisko „Kuter Port” w miejscowości Marszowice działa od 2020 roku.
Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości sanitarno-higienicznych.
Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, w ramach nadzoru sanitarnego, pobrano jedną próbkę wody. Dodatkowo, podczas trwania sezonu, zarządca kąpieliska pobrał cztery kolejne próbki. Wyniki badań laboratoryjnych nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych wartości badanych parametrów. W efekcie wydano pięć ocen potwierdzających przydatność wody do kąpiel.
- Kąpielisko „Dolina Raby” w Kłaju działa od 2023 roku. W 2024 roku przeprowadzono kontrolę obiektu, która wykazała nieprawidłowości, skutkujące wydaniem decyzji administracyjnej. Ponadto wydano decyzję administracyjną dotyczącą zakwestionowanej próby wody. Zarządca przeprowadził działania naprawcze, pobrano próbkę kontrolną – nie stwierdzono przekroczeń.

Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego, w ramach nadzoru sanitarnego, pobrano jedną próbkę wody. Dodatkowo w trakcie sezonu zarządca kąpieliska pobrał trzy kolejne próbki. Wyniki

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

badan laboratoryjnych nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych wartości badanych parametrów, dlatego wydano cztery oceny potwierdzające przydatność wody do kąpeli.

BASENY KĄPIELOWE

Na terenie powiatu wielickiego nadzorem sanitarnym objęte były cztery baseny kąpielowe – kryte. W ramach kontroli jakości wody na basenach była pobierana woda do badań laboratoryjnych:

- **Basen Kąpielowy – ul. Korczaka 5, 32-005 Niepołomice** - w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego PPIS w Wieliczce pobrał do badań w sumie 8 prób wody. Zarządca basenu w ramach kontroli wewnętrznej pobrał 122 próbki wody, z których 99 spełniało wymagania, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, natomiast w 23 stwierdzono przekroczenia. Stwierdzone przekroczenia w nieckach basenowych i w wodzie z systemu cyrkulacji parametrów fizykochemicznych i mikrobiologicznych nie powodowały bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi. Zarządca basenu w trybie natychmiastowym podejmował działania naprawcze. Ponowne analizy nie wykazały przekroczeń. W przypadku przekroczeń mikrobiologicznych oszacowano ocenę ryzyka i w związku z powyższym w czterech przypadkach wydano decyzje administracyjne. Należy nadmienić, że w roku sprawozdawczym wydano jedną decyzję administracyjną dotyczącą złego stanu technicznego obiektu.
- **Basen Kąpielowy znajdujący się w Centrum Edukacyjno – Rekreacyjnym „SOLNE MIASTO” - ul. Kościuszki 15, 32-020 Wieliczka** w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego PPIS w Wieliczce pobrał do badań w sumie 11 prób wody. W ramach kontroli wewnętrznej pobrano 198 (kontrolne i doraźne) próbek wody, 3 próby nie pobrano z uwagi na chwilowe zamknięcie niecki basenowej. Stwierdzono 4 kwestionowane próby wody. Przekroczenia parametrów chemicznych nie powodowały bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, jedynie w przypadku wystąpienia przekroczenia mikrobiologicznego tj. *pseudomonas aeruginosa* - niecka została zamknięta w pozostałym przypadku przekroczenie mikrobiologiczne dotyczyło kwestionowanej próby wody pod natryskami. Zarządca basenu w trybie natychmiastowym podejmował działania naprawcze oraz ponownie przeprowadzał analizy, które nie wykazywały przekroczeń. Należy nadmienić, że w roku sprawozdawczym wydano jedną decyzję administracyjną dotyczącą złego stanu technicznego obiektu.
- **Basen Kąpielowy zlokalizowany na terenie Ośrodka Kuter Port w Marszowicach** w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez zarządcę pobrano 114 (kontrolne i doraźne) próbek, w ramach nadzoru przedstawiciel PIS w Wieliczce pobrał 6 prób wody. Stwierdzone 17 próbek wody kwestionowanych w zakresie parametrów chemicznych i mikrobiologicznych. Przekroczenia parametrów chemicznych nie powodowały bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, a jedynie w jednym przypadku zostało przeprowadzone postępowanie administracyjne w związku z podwyższoną wartością chloroformu. W przypadku przekroczeń mikrobiologicznych oszacowano ocenę ryzyka i w związku z powyższym w dwóch przypadkach wydano decyzje administracyjne. Zarządca basenu w trybie natychmiastowym podejmował działania naprawcze oraz ponownie przeprowadzał analizy, które nie wykazywały przekroczeń.
- **Basen Kąpielowy zlokalizowany w budynku hotelu Turówka przy ul. Żeromskiego**

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

32-020 Wieliczka. W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego PPIS w Wieliczce pobrał do badań w sumie 6 prób wody, natomiast w ramach kontroli wewnętrznej zarządca basenu pobrał 40 prób wody w użytkowanych nieckach basenowych i systemach cyrkulacji. Przeprowadzono 3 postępowania administracyjne w związku z przekroczeniami parametrów wody zakończone wydaniem decyzji oraz 1 postępowanie w związku z kwestionowaną kontrolą pod względem stanu technicznego obiektu zakończone wydaniem decyzji administracyjnej.

W roku 2024 zarządca wyłączył z eksploatacji nieckę jacuzzi wraz z system cyrkulacji, jednakże cały czas prowadził badania jakości wody w celu ustawienia poziomu parametrów chemicznych – pobrane zostały w sumie 62 próby wody.

OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Na terenie powiatu wielickiego kontrolą objęto w roku 2024 obiekty użyteczności publicznej tj.: kino, muzeum, parkingi, stacje paliw, stacje i przystanki kolejowe, przystanki końcowe dla środków transportu drogowego komunikacji publicznej, trasa turystyczna, piaskownice, i obiekty sportowe. Przeprowadzono ogółem 33 kontrole – w trzech obiektach stwierdzono nieprawidłowości techniczne, w związku z powyższym przeprowadzone zostały postępowania administracyjne.

CMENTARZE

Na obszarze powiatu wielickiego znajduje się ogółem 27 cmentarzy, z których jeden (Cmentarz Komunalny w Wieliczce) jest administrowany przez Zarząd Cmentarza Komunalnego w Wieliczce. Pozostałe cmentarze są zarządzane przez parafie, na obszarze których są zlokalizowane.

W 2024 roku przeprowadzonych zostało 6 kontroli – nie stwierdzono nieprawidłowości.

PLACE TARGOWE

Na obszarze powiatu wielickiego nadzorem w 2024 roku objęte były trzy place targowe, zlokalizowane w Gdowie, w Niepołomicach oraz w Wieliczce. Skontrolowane zostały wszystkie targowiska; przeprowadzono 3 kontrole sanitarne – bez uwag.

PRALNIE PUBLICZNE

W powiecie wielickim nadzorem objętych było w sumie 8 obiektów, które w ramach prowadzonej działalności świadczyły usługi pralnicze. W 2024 skontrolowano 3 obiekty – bez zastrzeżeń.

IMPREZY MASOWE

Do PPIS w Wieliczce wpłynęło 8 wniosków w sprawie wydania opinii sanitarnej dot. imprez masowych. Po przeprowadzonej analizie przedłożonej dokumentacji przez organizatorów imprez masowych PPIS w Wieliczce wydał 8 pozytywnych opinii sanitarnych dot. organizacji imprezy masowych.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

EKSHUMACJE ZWŁOK I SZCZĄTKÓW LUDZKICH

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce w związku ze złożonymi wnioskami wydał ogółem 16 decyzji administracyjnych zezwalających na ekshumacje zwłok i szczątków ludzkich.

Przedstawiciele PPIS w Wieliczce uczestniczyli w przeprowadzaniu 11 ekshumacji. Wydano w sumie 12 opinii sanitarnych dotyczących sprowadzenia do Rzeczypospolitej Polski z zagranicy zwłok, lub urn zawierających szczątki ludzkie powstałe w wyniku spopielenia zwłok.

OCENA HIGIENICZNYCH WARUNKÓW PRACY W ZAKŁADACH PRACY, CHOROBY ZAWODOWE, NADZÓR NAD PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI I KOSMETYCZNYMI

NADZÓR

W 2024 r. w powiecie wielickim nadzorem sanitarnym objętych zostało **531** zakładów pracy, w których istnieje potencjalne zagrożenie dla zdrowia pracowników m.in. w związku z występowaniem w procesach technologicznych czynników szkodliwych tj. zapylenie, hałas, wibracje, czynniki rakotwórcze lub mutagenne, substancje i preparaty niebezpieczne, produkty biobójcze, czynniki biologiczne. W 2024 r. skontrolowano **206** zakładów, w których zatrudnionych było **9874** pracowników. W **45** zakładach stwierdzono nieprawidłowości, które najczęściej dot. braku badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy, braku rejestru oraz kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, brak należytego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń socjalno-sanitarnych, w związku z powyższym PPIS w Wieliczce wydał **39** decyzji administracyjnych.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w kontrolowanych zakładach uzyskano poprawę warunków pracy w zakresie stanu technicznego pomieszczeń, wyegzekwowano prawidłową częstotliwość badań środowiskowych, prawidłową ocenę ryzyka zawodowego.

NARAŻENIE PRACOWNIKÓW NA CZYNNIKI SZKODLIWE WYSTĘPUJĄCE W ŚRODOWISKU PRACY

W 2024 r. spośród **206** skontrolowanych zakładów w **7** zakładach wystąpiły przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń (zwanych dalej NDN) hałasu na stanowiskach pracy wynikające z procesów technologicznych (stosowanych maszyn, urządzeń).

W nadzorowanych zakładach zlokalizowanych na terenie powiatu wielickiego, w przekroczeniach normatywów higienicznych NDN hałasu oraz drgań mechanicznych, pracuje ogółem 404 pracowników. Wszyscy pracownicy zostali wyposażeni w odpowiednie środki ochrony indywidualnej narządów słuchu, których stosowanie jest kontrolowane przez służby BHP. Ochronniki dostosowane są do narażenia oraz indywidualnej potrzeby pracownika. Pracownicy pracujący w przekroczeniach ponadnormatywnych poddawani są badaniom

specjalistycznym - audiometrycznym. W zakładach, w których występują przekroczenia

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

dopuszczalnych norm NDN hałasu, wprowadzono program działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas oraz drgania, m.in. poprzez ograniczenie czasu i poziomu narażenia oraz liczby pracowników narażonych na hałas i drgania oraz poprzez stosowanie środków ochrony zbiorowej (konserwacja urządzeń). W zakładach, gdzie nie jest możliwe uniknięcie lub wyeliminowanie ryzyka zawodowego wynikającego z narażenia na hałas za pomocą środków organizacyjno – technicznych pracodawca udostępnia środki ochrony słuchu oraz nadzoruje prawidłowość ich stosowania.

CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE

W **41** nadzorowanych zakładach występują czynniki rakotwórcze lub mutagenne, wynikające z technologii produkcji, stosownych substancji i mieszanin chemicznych, materiałów produkcyjnych. W roku 2024 skontrolowano **15** zakładów, w których **564** pracowników wykonuje pracę w narażeniu na czynniki rakotwórcze. W **5** skontrolowanych zakładach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące m.in. braku rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz braku rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Wszczęto **5** postępowań administracyjnych w następstwie których wydano **5** decyzji administracyjnych. Środki profilaktyczne podejmowane przez ww. zakłady to m. in. stosowanie miejscowej lub ogólnej wentylacji, stosowanie środków ochrony indywidualnej, wyznaczenie obszarów zagrożenia i zaopatrzenie ich w znaki ostrzegawcze i informacyjne. W roku 2024 nie stwierdzono choroby zawodowej spowodowanej pracą w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi.

ZADANIA ZLECONE PRZEZ GIS

PPIS w Wieliczce realizował w roku 2024 zadania polecane przez GIS dotyczące m.in.:

1. Prowadzenia działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami oraz prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3;
2. Prowadzenia nadzoru nad obrotem produktów biobójczych;
3. Działań edukacyjno-informacyjnych w ramach prowadzonych kontroli.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

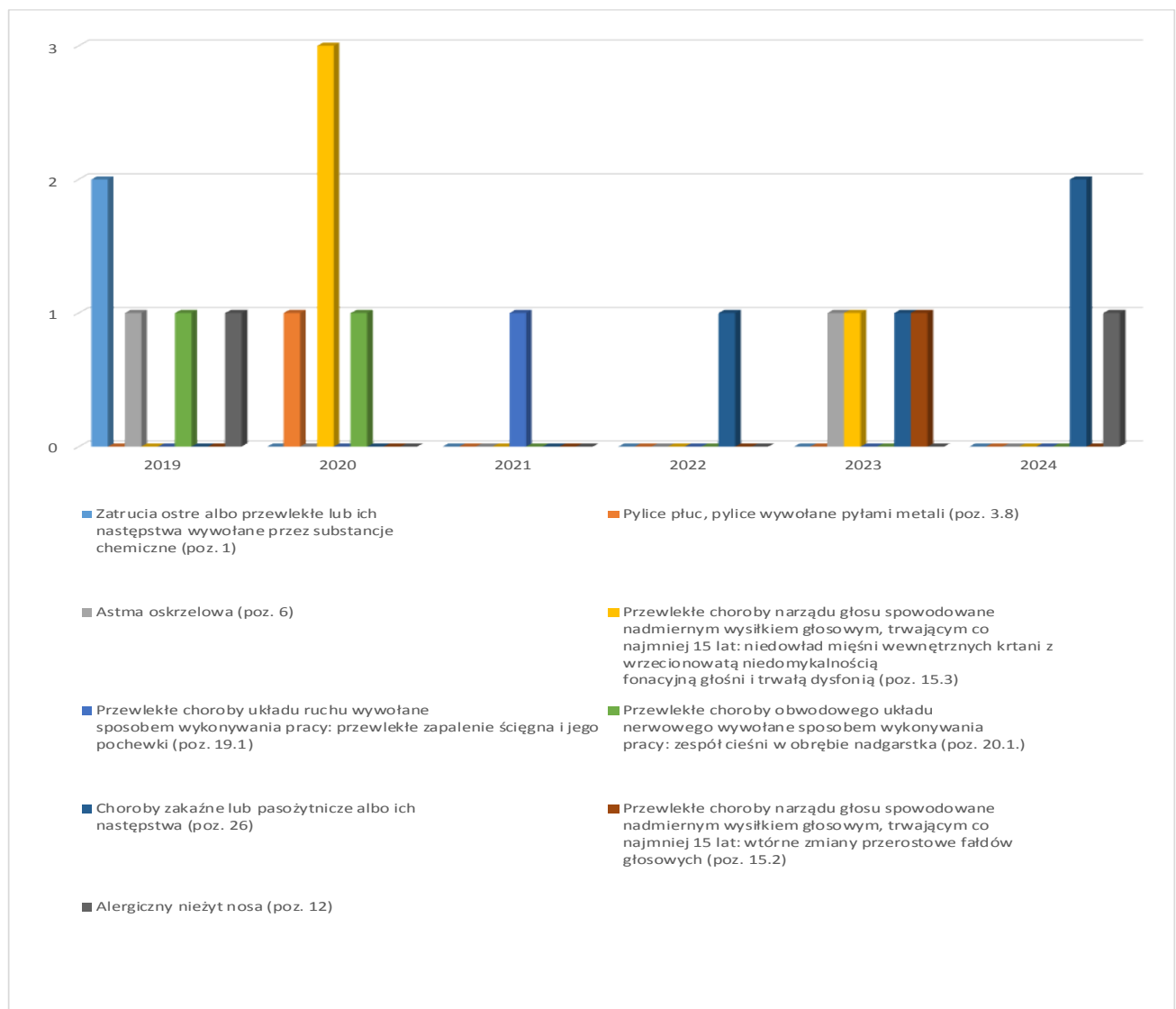
CHOROBY ZAWODOWE

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Wieliczce wszczął **15** postępowań administracyjnych dotyczących chorób zawodowych oraz wydał **15** decyzji administracyjnych w tym:

- 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej;
- 11 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej;
- 1 decyzję umarzającą postępowanie administracyjne.

Ponadto opracowano **62** karty oceny narażenia zawodowego, na potrzeby prowadzonych postępowań administracyjnych dot. chorób zawodowych lub postępowań prowadzonych przez innych Inspektorów na terenie województwa małopolskiego i lubelskiego.

Wykaz jednostek chorobowych powodujących choroby zawodowe na terenie powiatu wielickiego
w latach 2019-2024

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

NADZÓR NAD PRODUKTAMI BIOBÓJCZYMI

W 2024 roku skontrolowano **13** zakładów wytwarzania i obrotu produktami biobójczymi. Łącznie przeprowadzono **16** kontroli, podczas których oceniano obiekty w zakresie prowadzonej dokumentacji oraz oznakowania produktów. W **2** zakładach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące wprowadzania produktu biobójczego, w związku z czym zostały wszczęte postępowania administracyjne, w następstwie których wydano decyzje administracyjne dot. zaprzestania wprowadzania do obrotu produktu biobójczego.

NADZÓR NAD KOSMETYKAMI

W 2024 roku skontrolowano **19** obiektów wytwarzania, konfekcjonowania i obrotu produktami kosmetycznymi. Łącznie przeprowadzono **26** kontroli, w tym 13 kontroli sanitarnych przeprowadzono w obiektach obrotu kosmetykami, 6 kontroli sanitarnych w zakładach produkujących kosmetyki, 7 kontroli sanitarnych w zakładach produkujących i konfekcjonujących kosmetyki. Podczas kontroli oceniano obiekty w zakresie prowadzonej dokumentacji oraz oznakowania produktów. W **2** zakładach produkujących produkty kosmetyczne oraz wytwarzających i konfekcjonujących produkty kosmetyczne stwierdzono nieprawidłowości dotyczące dokumentacji oraz oznakowania produktów, w związku z czym wszczęto **5** postępowań administracyjnych, w następstwie których wydano **5** decyzji administracyjnych oraz nałożono **4** kary pieniężne na łączoną kwotę 5000 zł.

Pobrano **12** prób do badań laboratoryjnych, w tym 2 w kierunku mikrobiologicznym i 10 w kierunku fizykochemicznym. W pobranych próbach kosmetyków nie stwierdzono przekroczeń norm fizykochemicznych oraz mikrobiologicznych.

DZIAŁANIA W RAMACH SYSTEMU RAPEX (Rapid Alert System for Dangerous Non- Food Products)

W 2024 roku otrzymano **9** zgłoszeń w ramach systemu RAPEX dotyczące produktów kosmetycznych, w związku z czym przeprowadzono **9** kontroli interwencyjnych, w następstwie których wydano **2** decyzje administracyjne nakazujące wycofać z obrotu produkty kosmetyczne oraz nałożono **2** kary pieniężne na łączną kwotę 2000 zł.

OCENA BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO PLACÓWEK

OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W roku 2024 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieliczce na terenie powiatu wielickiego znajdowało się 247 (250 w roku 2023 r.) stałych obiektów nauczania i wychowania, w tym:

- żłobki/kluby dziecięce – 40
- przedszkola/inne formy wychowania przedszkolnego – 93
- szkoły funkcjonujące samodzielnie -66 (szkoły podstawowe – 60, pozostałe – 6)
- zespół szkół – 10, w tym:
 - specjalne – 1,
 - pozostałe – 37

oraz obiekty sezonowe wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

PPIS w Wieliczce prowadząc nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi w 2024 r. przeprowadził 159 kontroli obiektów stałych.

Przedstawiciel PPIS w Wieliczce w 2024 r. przeprowadził kontrole sanitarne w 159 placówkach nauczania i wychowania, realizując kontrole planowane kompleksowe. Skontrolowano 22 żłobki, 13 klubów dziecięcych, 80 przedszkoli, 4 inne formy wychowania przedszkolnego, 30 szkół podstawowych, 8 zespołów szkół, 2 placówki z pobytem całodobowym (bursy/ internaty). Ponadto prowadzono kontrole w obiektach sezonowych (kontrole turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży zima/lato) w liczbie 29 kontroli, a także wykonano 12 kontroli doraźnych.

Łącznie w 2024 roku przeprowadzono 200 kontroli sanitarnych.

W 2024 r. wydano 2 decyzje administracyjne mające na celu poprawę stanu sanitarno-technicznego.

STAN SANITARNO-TECHNICZNY PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

W 2024 r. podobnie jak w latach ubiegłych, stwierdzono, iż stan sanitarno- techniczny budynków ulega sukcesywnej poprawie w związku z realizacją decyzji wydanych przez PPIS w Wieliczce w latach ubiegłych. Niemal we wszystkich placówkach oświatowo-wychowawczych prowadzone były prace remontowe lub konserwatorsko-porządkowe w czasie przerwy zimowej i wakacyjnej, mające na celu poprawę stanu technicznego placówek. Sale lekcyjne są również coraz lepiej wyposażane w pomoce dydaktyczne jak i urządzenia multimedialne (tablice, rzutniki).

NADZÓR NAD WARUNKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Przedstawiciel PPIS w Wieliczce w 2024 r. prowadził kontrole sanitarne turnusów wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży. Łącznie przeprowadzono 29 kontroli (11 wypoczynków zimowych, 18 wypoczynków letnich), w tym 23 kontrole turnusów wypoczynku organizowanego w miejscu zamieszkania. Wypoczynek w miejscu zamieszkania organizowany był głównie w placówkach oświatowych, centrach kultury, obiektach sportowych. Kontroli poddano również 5 turnusów wypoczynków zorganizowanych w obiektach całorocznych usług hotelarskich oraz 1 turnus zorganizowany w obiekcie sezonowym.

Na skontrolowanych turnusach z wypoczynku skorzystało łącznie 776 dzieci i młodzieży, w tym z wypoczynku letniego korzystało 522 dzieci, z wypoczynku zimowego 254 dzieci.

W czasie kontroli nie odnotowano nieprawidłowości.

OCENA WARUNKÓW DO UTRZYMANIA HIGIENY OSOBISTEJ DZIECI I MŁODZIEŻY

W skontrolowanych placówkach oceniono warunki do utrzymania higieny osobistej, w tym możliwość korzystania z bieżącej ciepłej wody do mycia rąk, ze środków higieny osobistej, a także sprawdzono stan sanitariatów, ich czystość i porządek. We wszystkich placówkach stwierdzono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Zwiększyła się liczba szkół, w których standardy dostępności do urządzeń sanitarnych nie zostały zachowane.

W roku 2024 standardów dostępności do urządzeń sanitarnych nie zachowano w 12 placówkach: 3 przedszkolach, 5 szkołach podstawowych, w oraz 4 zespołach szkół. Sytuacja ta związana jest głównie z reformą systemu oświaty oraz ograniczonymi możliwościami, ze względu na powierzchnię budynku, rozbudowy lub urządzenia dodatkowych pomieszczeń i zapewnienia dodatkowych urządzeń sanitarnych.

REALIZOWANIE PRZEPISÓW ROZPORZĄDZENIA MENiS W SPRAWIE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY W PUBLICZNYCH I NIEPUBLICZNYCH SZKOŁACH I PLACÓWKACH

W ramach bieżącego nadzoru, kontrolowano w placówkach oświatowo-wychowawczych stanowiska pracy ucznia pod kątem dostosowania mebli do wzrostu uczniów oraz sprawdzono, jak placówki realizują zapis § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Zgodnie z w/w rozporządzeniem dyrektorzy mają obowiązek zapewnić uczniom miejsce na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. Szkoły zapewniły dla każdego z ucznia indywidualne szafki na korytarzach lub w wydzielonych półkach w klasach. Najczęściej z możliwości pozostawiania części podręczników i przyborów szkolnych korzystali uczniowie klas I-III szkoły podstawowej.

W 2024 r. podczas przeprowadzanych kontroli w 38 szkołach tj. 30 szkołach podstawowych, oraz 8 zespołach szkół dokonano oceny higieny procesu nauczania w szczególności w zakresie organizacji odpoczynku w czasie trwania przerw międzylekcyjnych. W 20 szkołach zapewniono wszystkie przerwy 10 min. i przynajmniej jedną przerwę dłuższą na spożycie posiłku, natomiast w 18 szkołach zapewniono przerwy krótsze niż 10 minutowe, ale przynajmniej jedną przerwę 15-20 min, ponadto 15 szkół podstawowych zapewniło uczniom możliwość spędzania przerw na świeżym powietrzu.

Rozkłady zajęć lekcyjnych analizowane były pod kątem zapisu rozporządzenia Ministra Edukacji

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach §4. Plan zajęć dydaktyczno-wychowawczych powinien uwzględniać potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia.

W szkołach dokonano oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych. W 2024 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w higienicznej ocenie rozkładu zajęć.

PROFILAKTYKA OPIEKI MEDYCZNEJ NAD UCZNIAMI

W roku 2024 przeprowadzono kontrole w szkołach wszystkich szczebli nauczania. Wydzielone gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami do dyspozycji jednej szkoły posiadało 15 szkół. W pozostałych 23 placówkach opieka zdrowotna nad uczniami była świadczona w pomieszczeniach zastępczych (np. gabinet pedagoga/psychologa szkolnego, pomieszczenia administracyjne, biblioteka szkolna).

W 2024 r. brak było szkół organizujących opiekę stomatologiczną w oparciu o gabinet stomatologiczny na terenie szkoły i poza szkołą, dwie placówki organizowały opiekę stomatologiczną w oparciu o dentobus.

Podczas kontroli gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej przeprowadzonych w 2024 r. nie stwierdzono nieprawidłowości.

NADZÓR NAD PREPARATAMI I SUBSTANCJAMI CHEMICZNYMI

W roku 2024 r. prowadzono nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi, oceniono warunki ich przechowywania oraz obowiązującą w tym zakresie dokumentację. W szkołach posiadających substancje i mieszaniny chemiczne, podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na zagadnienia dotyczące właściwego oznakowania, zabezpieczania, przechowywania substancji i mieszanin niebezpiecznych, posiadania wymaganych kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych.

We wszystkich 23 skontrolowanych pracowniach chemicznych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych stwierdzono aktualne spisy posiadanych substancji chemicznych, wymagane karty charakterystyki tych substancji oraz prawidłowe oznakowanie i przechowywanie.

W większości szkół, które posiadają niebezpieczne substancje i mieszaniny zajęcia przygotowujące i prowadzone są przez nauczycieli chemii tylko w formie pokazowej bez bezpośredniego udziału uczniów. W szkołach przeprowadza się również zajęcia z chemii z wykorzystaniem pokazów i projekcji multimedialnych, bez wykorzystania niebezpiecznych substancji chemicznych.

ŻYWIENIE DZIECI I MŁODZIEŻY W SZKOŁACH

Od 1 września 2022 r. szkoły podstawowe mają ustawowy obowiązek zapewnienia posiłku uczniom. Zgodnie z art. 106a ust. 1 ustawy Prawo oświatowe szkoła podstawowa ma obowiązek zapewnienia uczniom jednego gorącego posiłku w ciągu dnia i stworzenia im możliwości jego spożycia w czasie pobytu w szkole. Korzystanie z tego posiłku jest dobrowolne i odpłatne.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2024 r. stwierdzono, że na 39 skontrolowanych obiektów (31 szkółach podstawowych, 4 zespołach szkół) wydawano ciepłe obiadowe posiłki jedno lub dwudaniowe - przygotowywane na miejscu w 5 placówkach, a w 30 placówkach obiady jedno lub dwudaniowe były dowożone do placówek przez firmy cateringowe.

ZGŁOSZENIA OBYWATELI WPŁYWAJĄCE DO PSSE W WIELICZCE

W 2024 r. do PSSE w Wieliczce **wpłynęło 111 zgłoszeń** obywatelskich z czego:

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

8 zgłoszeń zostało przekazanych do innych organów zgodnie z właściwością rzeczową i miejscową.

4 zgłoszenia nie zostały rozpatrzone z uwagi na:

- **wycofanie**
- **zgłoszenie nie dotyczyło PSSE w Wieliczce**
- **brak obiektu zarejestrowanego na podległym terenie**
- **obiekt zamknięty ma stałe**

PSSE w Wieliczce **w całości rozpatrzyła 99** zgłoszeń z tego:

- **82** zgłoszenia po przeprowadzeniu czynności kontrolnych
- **17** zgłoszeń bez przeprowadzenia czynności kontrolnych

Za zasadne uznanych zostało **24** zgłoszenia, częściowo zasadne **20** zgłoszeń, natomiast bezzasadne **54** zgłoszenia. W jednym przypadku udzielono odpowiedzi o braku możliwości przeprowadzenia takich badań przez PIS.

Najczęściej wpływające zgłoszenia dotyczyły :

w obszarze Higieny Żywności i Żywienia -64 zgłoszenia

- nieprawidłowego znakowania lub klasyfikacji produktu
- nieprzestrzeganie przepisów sanitarnych przez pracowników w restauracjach, sklepach spożywczych
- wprowadzenie do obrotu przeterminowanych produktów spożywczych

w obszarze Higieny Komunalnej -38 zgłoszeń :

- nieprawidłowego usuwania nieczystości płynnych i stałych
- niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich, hotelach
- podejrzenia nieprawidłowej jakości wody

Ponadto wpłynęły zgłoszenia :

w obszarze Higieny Pracy -2 zgłoszenia :

- Nieprawidłowości produktu - membrana przeciwwamrozeniowa
- Wykonywania zabiegów wybielania zębów przez osoby nieuprawnione

W obszarze Higieny Dzieci i Młodzieży – 4 zgłoszenia

- nieprawidłowych warunków sanitarnych w szkołach
- braku odbioru sanitarnego budynku

W obszarze Epidemiologii - 2 zgłoszenia

- nieprawidłowe warunki w przychodni
- warunków pracy w gabinecie rehabilitacyjnym

W obszarze Promocji Zdrowia – 1 zgłoszenie

- nieprawidłowej postawy uczniów podczas lekcji

PROFILAKTYKA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

PROFILAKTYKA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO

Jednym z zasadniczych działań PPIS w Wieliczce jest inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób.

W 2024 r. w ramach realizacji zadań prowadzone były:

- interwencje programowe - programy edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych w liczbie- 11
- interwencje nieprogramowe w liczbie - 4

REALIZACJA INTERWENCJI PROGRAMOWYCH

W roku 2024 realizowane były działania edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości i odpowiedzialności za zdrowie własne i innych, wśród społeczności lokalnej.

Programy edukacyjne i interwencje nieprogramowe realizowane były w 123 placówkach nauczania i wychowania. Działaniami edukacyjnymi objętych było 10 301 osób.

Program „Trzymaj Formę”

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez propagowanie zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, opierając się na odpowiedzialności indywidualnej i wolnym wyborze jednostki.

Program skierowany jest do uczniów szkół podstawowych (kl. V i VIII). W roku szkolnym 2023/2024 w realizacji programu wzięło udział 21 szkół. Program swoim działaniem objął 2933 uczniów ze 131 klas.

Program „Czyste powietrze wokół nas”

Celem programu jest zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń oraz zwiększenie kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

Program adresowany do dzieci 5-6 letnich, rodziców i opiekunów. Do programu w roku szkolnym 2023/2024 przystąpiło 6 przedszkoli i 4 oddziały przedszkolne. Łączna liczba dzieci biorących udział w programie to 428 dzieci. Program „Czyste powietrze wokół nas” dostosowany jest do potrzeb rozwojowych, intelektualnych i emocjonalnych dzieci. Dzieci dowiedziały się o szkodliwości dymu tytoniowego, jakie skutki niesie palenie tytoniu oraz w jaki sposób trzeba się zachować, gdy narażone są na działanie dymu papierosowego. Poprzez uczestnictwo rodziców w programie, wzrosły ich kompetencje w zakresie ochrony dzieci przed dymem tytoniowym, jednocześnie rodzice zobowiązali się do przestrzegania zasady niepalenia w obecności dzieci. W ramach programu przedszkola przeprowadziły wiele interesujących zajęć, w których dzieci chętnie uczestniczyły.

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Celem programu jest zwiększenie świadomości na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Grupa, do której

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

skierowany jest program to dzieci w wieku 5-6 lat oraz ich rodzice. Do tegorocznej realizacji programu przystąpiło 14 placówek. Program swoimi działaniami objął 735 dzieci i 380 rodziców.

Program „Nie pal przy mnie proszę”

Celem programu jest uświadomienie dzieciom, że palenie tytoniu jest szkodliwe dla zdrowia, wykształcenie u dzieci umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy inni ludzie przy nich palą papierosy.

Program przeznaczony dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej. W realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 udział wzięło 10 szkół podstawowych. Program swoim zasięgiem objął 628 uczniów klas I-III, został oceniony przez koordynatorów programu jako pozytywny. Główny cel programu został osiągnięty; dzieci wykształciły świadomą umiejętność radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w obecności osób palących papierosy.

Program „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program „Znajdź właściwe rozwiązanie” ma za zadanie zwiększenie wiedzy w zakresie zagrożeń płynących z czynnego i biernego palenia tytoniu. Kształtowanie postaw asertywnych związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie, w tym unikanie zachowań ryzykownych dla zdrowia. Program przeznaczony dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu przystąpiło 12 szkół podstawowych, z których w programie udział wzięło 1004 uczniów z klas IV-VI.

Program bardzo dobrze wkomponował się w już zaplanowane działania profilaktyczne.

Program „Bieg po zdrowie ”

Program „Bieg po zdrowie” to program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami. Adresatami programu są dzieci w wieku 9-10 lat (IV klasa szkoły podstawowej). Program ma na celu przekazywać wiedzę na temat zachowań prozdrowotnych oraz kształtować odpowiednie umiejętności i postawy związane z tym obszarem. Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów uczniów, gdyż zwiększa to skuteczność programów profilaktycznych.

W roku szkolnym 2023/2024 w 7 szkołach podstawowych z terenu powiatu wielickiego ruszyła kolejna edycja w/w programu. Program swoimi działaniami objął 128 uczniów, z 13 klas i został przeprowadzony zgodnie z założeniami ujętymi w scenariuszu dla koordynatora.

Profilaktyka HIV/AIDS

Krajowy program zwalczania HIV/AIDS realizuje zadania z zakresu zapobiegania zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa, zapewniania odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS oraz ograniczania rozpowszechniania się zakażeń HIV. Celem szczegółowym jest wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmiany postaw, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie, usprawnienie opieki nad kobietami w wieku prokreacyjnym i w ciąży. Inicjatorem programu jest Ministerstwo Zdrowia, Krajowe Centrum d/s. AIDS

Zasadniczym działaniem programu jest nagłośnienie informacji o możliwości wykonania testu w kierunku HIV przez kobiety w wieku prokreacyjnym i w ciąży oraz ich partnerów, przekazanie informacji kobietom i ich partnerom o możliwości testowania przez personel podmiotów leczniczych, promocja kampanii wśród młodzieży szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Program realizowany był w 8 placówkach a swoimi działaniami objął 584 osób.

Program - ARS – czyli jak dbać o miłość

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Program skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych ma na celu ograniczenie używania przez nich substancji psychoaktywnych. W roku szkolnym 2023/2024 program swoim zasięgiem objął 3 szkoły ponadpodstawowe z terenu powiatu wielickiego, w tym 549 uczniów z klas I. Program cieszył się dużym zainteresowaniem wśród uczniów i koordynatorów szkolnych. Poprzez realizację programu wzrosła wiedza na temat ryzykownych zachowań i odpowiedniego dystansu do używek i substancji psychoaktywnych.

Program – Wybierz Życie – Pierwszy Krok

Program skierowany do młodzieży szkół ponadpodstawowych ma na celu stworzenie świadomości zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywoływanych zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) u młodych ludzi. W roku szkolnym 2023/2024 program swoim zasięgiem objął 3 szkoły ponadpodstawowe z terenu powiatu wielickiego, w tym 337 uczniów z klas I. Program cieszył się dużym zainteresowaniem wśród uczniów i koordynatorów szkolnych. Poprzez realizację programu wzrosła wiedza na temat ryzykownych zachowań i odpowiedniego dystansu do używek i substancji psychoaktywnych.

Program “ Podstępne WZW”

Program “Podstępne WZW”, ma na celu upowszechnienie wiedzy wśród młodzieży nt. wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. Program koordynowany jest przez Fundację Gwiazda Nadziei pod honorowym patronatem GIS oraz Polskiego Towarzystwa Hepatologicznego. W roku szkolnym 2023/2024 w programie uczestniczyło 12 szkół w sumie 492 uczniów.

Program “ Znamie! Znam je?”

Program “Znamie! Znam je?”, którego celem jest upowszechnienie wiedzy na temat czerniaka. Patronat honorowy nad programem objął GIS, zaś patronat merytoryczny Akademia Czerniaka, która jest sekcją naukową Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej. Koordynatorem jest Fundacja Gwiazda Nadziei. W roku szkolnym 2023/2024 w programie uczestniczyło 16 szkół w sumie 693 uczniów.

REALIZACJA INTERWENCJI NIEPROGRAMOWYCH

„Światowy dzień zdrowia” - 7 kwietnia 2024 r.

W ramach obchodów w/w dnia przeprowadzono w placówkach edukacyjnych spotkania edukacyjne na wspomniany temat poparte prezentacjami multimedialnymi dotyczącymi działań, turniejami zdrowotno – sportowymi. Uczniowie w ramach zajęć związanych z obchodami “Światowego dnia zdrowia” wykonywali różnego rodzaju prace plastyczne. Na stronie internetowej [tut. stacji](#) zamieszczone zostały informacje dotyczące obchodów “Światowego dnia zdrowia”. W obchodach uczestniczyło 381 osób.

”Światowy Dzień bez Tytoniu” – 31 maja 2024 r.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

W ramach obchodów w/w dnia w szkołach i przedszkolach uczniowie włączyli się w szerzenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego, kształtowanie postaw asertywnych związanych z unikaniem czynnego i biernego palenia. Realizując zajęcia uczniowie obejrzeli film edukacyjny o szkodliwości palenia tytoniu. Prowadzone były także prelekcje podczas których wykorzystano materiały edukacyjne przekazane przez Powiatową Stację Sanitarno– Epidemiologiczną w Wieliczce. Informacje dotyczyły: wpływu palenia na układ oddechowy, składników dymu papierosowego, ryzyka zachorowania na choroby odtytoniowe, sposobów jak bronić się przed biernym paleniem i korzyści zdrowotnych wynikających z niepalenia papierosów.

Światowy dzień bez tytoniu realizowany był także w oparciu o realizację programów: „Znajdź Właściwe Rozwiązanie”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Przeprowadzona była dystrybucja materiałów edukacyjnych w ramach w/w programów. W obchodach Światowego dnia bez tytoniu udział wzięło 5 placówek w tym 354 osób.

„Światowy dzień rzucania palenia” – 21 listopada 2024 r.

W ramach obchodów „Światowego dnia rzucania palenia”, który w 2024 r. przypadał na dzień 21 listopada, w przedszkolach i szkołach, które przystąpiły do obchodów w/w dnia były organizowane różnego rodzaju ćwiczenia oddechowe połączone z ćwiczeniami wyobraźni, spotkania edukacyjne, prezentacje multimedialne, burze mózgów oraz wykonywanie plakatów promujących zdrowy tryb życia dotyczący niepalenia.

Światowy dzień rzucania palenia realizowany był także w oparciu o realizację programów: „Znajdź Właściwe Rozwiązanie”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Czyste Powietrze Wokół Nas”. Przeprowadzona była dystrybucja materiałów edukacyjnych w ramach w/w programów.

W obchodach Światowego Dnia Rzucania Palenia udział wzięło 6 placówek w tym 277 osób.

Światowy dzień walki z AIDS - 1 grudnia 2024r.

W ramach obchodów „Światowego dnia walki z AIDS” realizowanego w dwóch placówkach przeprowadzono zajęcia edukacyjne na lekcji WDŻ w klasach VIII, na temat „Czym jest HIV/AIDS. Uczniowie na w/w zajęciach mogli zapoznać się materiałami informacyjnymi związanymi z tym problemem poprzez stronę „*leczhiv.pl*”, filmy edukacyjne i aktualne informacje z kraju i świata. Uczniowie dowiedzieli się również, że ludzie, którzy solidaryzują się z osobami żyjącymi z HIV oraz AIDS mogą w tym szczególnym dniu zmanifestować swoje dla nich poparcie poprzez przypięcie czerwonych kokardek symbolu – obchodów. W obchodach udział wzięło 398 osób.

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

OCENA KOŃCOWA

W roku 2024 na terenie powiatu wielickiego odnotowano nieznaczny spadek zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, natomiast spadła w sposób znaczący w stosunku do ubiegłych lat ogólna liczba zgłoszonych pozostałych chorób zakaźnych. Znaczący wzrost odnotowano jedynie w przypadku krztuśca.

Na bieżąco prowadzone są przez przedstawicieli PPIS w Wieliczce działania przeciwepidemiczne które mają na celu ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych w tym COVID 19- przeprowadzono 1168 dochodzeń epidemiologicznych.

Równoległe z działaniami przeciwepidemicznymi prowadzone były czynności kontrolne jak również działania w zakresie promocji zdrowia, stylu życia i profilaktyki chorób m.in. w obszarach:

- zapobiegawczego nadzoru sanitarnego,
- pobierania prób do badania laboratoryjnego żywności i materiałów do kontaktu z żywnością -pobrano **239** prób
- pobierania prób do badania laboratoryjnego kosmetyków- pobrano **12** prób
- systemu RASFF - wycofano **31886 sztuk** opakowań jednostkowych środków spożywczych i **22 kg** środków spożywczych
- systemu RAPEX - otrzymano **9** zgłoszeń, przeprowadzono **9** kontroli interwencyjnych,
- bezpieczeństwa zdrowotnego wody do spożycia oraz ciepłej wody użytkowej (legionella) pobrano **172** próby wody
- pobierania prób z miejsc rekreacji wodnej -pobrano **36** próby wody
- warunków pracy w zakładach pracy ze szczególnym uwzględnieniem zakładów w których występują przekroczenia dopuszczalnych norm NDN, NDS oraz zakładach gdzie występują czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

W roku 2024 przeprowadzono **1662** kontrole w tym **57** wizytacji dotyczących prawidłowej realizacji programów edukacyjnych. Kontrole obejmowały zarówno działania w ramach zapobiegawczego jak i bieżącego nadzoru sanitarnego.

PPIS w Wieliczce prowadził również nadzór nad realizacją szczepień ochronnych - objętych nadzorem było 30 475 dzieci i młodzieży od 0-19 roku życia-podano 20085 szczepionek.

Do PPIS w Wieliczce wpłynęło 21 zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP) które wystąpiły u dzieci po podaniu szczepionki. 20 z zgłoszonych przypadków zostało zakwalifikowanych jako łagodne odczyny poszczepienne a 1 przypadek został zakwalifikowany jako poważny. Zgłoszone niepożądane odczyny poszczepienne stanowiły 1,‰ w stosunku do podanych szczepionek w ramach programu szczepień ochronnych co świadczy o bezpieczeństwie podawanych szczepionek.

Dzięki skutecznym działaniom prowadzonym przez PPIS w Wieliczce, w ramach, zapobiegawczego oraz bieżącego nadzoru, stan bezpieczeństwa sanitarnego powiatu wielickiego w roku 2024 należy uznać jako zadawalający.

Również sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu wielickiego w roku 2024 należy ocenić jako stabilną .

Ponadto PPIS w Wieliczce inicjował, organizował, koordynował i nadzorował działalność w zakresie promocji zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób. Łącznie działaniami edukacyjnymi objętych zostało **13706** mieszkańców powiatu wielickiego.

Załącznik nr 1- Wykaz pobranych prób żywności, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO W ROKU 2024

Tabela nr 1 . Grupy produktów pobranych prób do badań laboratoryjnych

Grupa produktów	Liczba próbek zbadanych	Liczba próbek zdyskw.	% próbek zdyskw.	Powód zdyskwalifikowania	
				Mikrobiolog.	Fizykochem.
Mięso, podroby i przetwory mięsne	8	0			
Drób, podroby i produkty drobiarskie, jaja i ich przetwory	18	0			
Ryby, owoce morza i ich przetwory	18	0			
Mleko i przetwory mleczne	29	0			
Ziarno zbóż i przetwory zbożowo-mączne	8	0			
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	9	0			
Warzywa, w tym strączkowe	27	0			
Owoce	19	0			
Napoje alkoholowe	1	0			
Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	6	0			
Tłuszcze roślinne	3	0			
Ziarna roślin oleistych	1	0			
Majonezy, musztardy, sosy	2	0			
Kawa, herbata, kakao, herbatki owocowe i ziołowe	1	0			
Wyroby garmazeryjne i kulinarne	30	0			
Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia	8	0			
Suplementy diety	38	0			
Substancje dodatkowe i pomagające w przetwarzaniu	4	0			
Sól spożywcza i jej zamienniki	2	0			
Materiały opakowaniowe i opakowania do żywności	7	0			
Kosmetyki	12	0			

Tabela nr 2 . Kierunki badań produktów pobranych prób do badań laboratoryjnych

**INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTA SANITARNEGO POWIATU WIELICKIEGO
W ROKU 2024**

Kierunek	Liczba pobranych prób zgodnie z planem	% wykonania planu
Mikrobiologia	114	100%
Substancje dodatkowe	23	100%
Kryteria czystości	4	100%
Metale szkodliwe dla zdrowia	23	100%
Mikotoksyny	5	100%
Azotany	6	100%
Antybiotykooporność	2	100%
Oznaczenie jodu	2	100%
Pozostałości pestycydów	11	100%
Bisfenol A	3	100%
Akryloamid	1	100%
MCPD i pochodne	2	100%
Gluten i znakowanie	1	100%
GMO	1	100%
Organoleptyka	0	-
Napromienianie	1	100%
WWA	3	100%
Witaminy i inne żywieniowe oraz znakowanie	8	100%
Znakowanie	2	100%
Kofeina + znakowanie	2	100%
Żywność wzbogacana	2	100%
Parametry jełczenia	2	100%
Promieniotwórczość	1	100%
Aminy aromatyczne	2	100%
Histamina	9	100%